



SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-56-26

Druk nr 2500

Warszawa, 29 kwietnia 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o szczególnych rozwiązaniach związanych z wynikami ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2022-2025.

Projekt ma charakter deregulacyjny.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o szczególnych rozwiązaniach związanych z wynikami ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2022–2025

Art. 1. Przepisy ustawy określają szczególne rozwiązania w zakresie uprawnień podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, związanych z kategoriami naukowymi przyznanymi tym podmiotom w wyniku ewaluacji jakości działalności naukowej, o której mowa w art. 265 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.¹⁾), za lata 2022–2025, zwanej dalej „drugą ewaluacją”.

Art. 2. 1. W przypadku przyznania w wyniku drugiej ewaluacji podmiotowi posiadającemu uprawnienie do nadawania stopnia naukowego doktora albo stopnia doktora w zakresie sztuki, zwanych dalej „stopniem doktora”, w danej dyscyplinie naukowej albo dyscyplinie artystycznej, zwanych dalej „dyscypliną”, kategorii naukowej B w tej dyscyplinie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora wszczęte przed dniem przyznania tej kategorii naukowej mogą być kontynuowane, jednak nie dłużej niż do dnia uzyskania przez ten podmiot kategorii naukowej w wyniku kolejnej ewaluacji jakości działalności naukowej, zwanej dalej „trzecią ewaluacją”.

2. W przypadku przyznania w wyniku drugiej ewaluacji podmiotowi posiadającemu uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie kategorii naukowej C w tej dyscyplinie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora wszczęte przed dniem przyznania tej kategorii naukowej są kontynuowane przez podmiot wyznaczony przez Radę Doskonałości Naukowej.

3. W podmiocie, o którym mowa w ust. 1, nie wszczyna się postępowań w sprawie nadania stopnia doktora.

4. Jeżeli w wyniku trzeciej ewaluacji podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, zostanie przyznana w danej dyscyplinie kategoria naukowa B albo C, traci on uprawnienie do nadawania stopnia doktora w tej dyscyplinie.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1871 i 1897, z 2025 r. poz. 619, 620, 621, 622, 1162, 1794, 1837 i 1864 oraz z 2026 r. poz. 187, 203, 328 i 370.

Art. 3. 1. W przypadku przyznania w wyniku drugiej ewaluacji podmiotowi prowadzącemu szkołę doktorską kategorii naukowej B w co najmniej jednej dyscyplinie, w której jest prowadzone kształcenie w tej szkole:

- 1) kształcenie w dyscyplinie albo w dyscyplinach, w których podmiotowi została przyznana ta kategoria naukowa, może być prowadzone w tej szkole wyłącznie dla doktorantów, którzy je rozpoczęli nie później niż w roku akademickim, w którym ta kategoria naukowa została przyznana,
- 2) szkoła doktorska może być prowadzona po zakończeniu roku akademickiego, w którym ta kategoria naukowa została przyznana, mimo zaprzestania spełniania warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

–jednak nie dłużej niż do końca roku akademickiego, w którym podmiotowi zostanie przyznana w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach kategoria naukowa albo kategorie naukowe w wyniku trzeciej ewaluacji.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, podmiot prowadzący szkołę doktorską nie może prowadzić rekrutacji do tej szkoły.

3. Jeżeli kategoria naukowa albo kategorie naukowe przyznane w wyniku trzeciej ewaluacji będą nie niższe niż B+, podmiot może prowadzić kształcenie doktorantów w szkole doktorskiej, poczynając od roku akademickiego następującego po roku, w którym została mu przyznana ta kategoria naukowa albo te kategorie naukowe, na zasadach obowiązujących w roku akademickim, w którym została mu przyznana kategoria naukowa B w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach w ramach drugiej ewaluacji.

4. W przypadku osoby, która ukończyła kształcenie w szkole doktorskiej prowadzonej przez podmiot, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie, opłatę za postępowanie w sprawie nadania tej osobie stopnia doktora przeprowadzane w innym podmiocie na podstawie rozprawy doktorskiej przygotowanej w ramach kształcenia w szkole doktorskiej pokrywa podmiot, który prowadził kształcenie doktoranta.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy jest wprowadzenie szczególnych rozwiązań związanych z wynikami ewaluacji jakości działalności naukowej, o której mowa w art. 265 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), za lata 2022–2025, zwanej dalej „drugą ewaluacją”, w związku ze zgłoszonymi licznymi uwagami i krytycznymi opiniami wobec skutków stosowanego systemu oceny jakości działalności naukowej. Należy wskazać, że wyniki ewaluacji jakości działalności naukowej, zwanej dalej „ewaluacją”, mają bezpośredni wpływ na możliwość wypełniania przez podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki swoich podstawowych zadań. Obawy te zostały uznane za uzasadnione w kontekście możliwości:

- 1) prowadzenia postępowań w sprawie nadania stopnia naukowego doktora i stopnia doktora w zakresie sztuki, zwanych dalej łącznie „stopniem doktora”;
- 2) prowadzenia szkół doktorskich.

Zgodnie z art. 185 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zwanej dalej „ustawą”, uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie naukowej albo dyscyplinie artystycznej, zwanych dalej łącznie „dyscypliną”, zostało ściśle skorelowane z posiadaną kategorią naukową (z wyjątkiem przewidzianym w art. 226a ustawy dotyczącym zmian w klasyfikacji dziedzin nauki i dyscyplin naukowych) przyznaną podmiotowi doktoryzującemu w tej dyscyplinie w ramach ewaluacji, przy czym najniższą kategorią naukową, która pozwala na korzystanie z tego uprawnienia, jest kategoria naukowa B+. Uzyskanie w danej dyscyplinie kategorii naukowej B albo C skutkuje zatem automatycznie utratą uprawnień do nadawania stopnia doktora i koniecznością kontynuowania postępowań wszczętych przed dniem uzyskania takiej kategorii w innym podmiocie posiadającym kategorię naukową A+, A albo B+.

Uwzględniając obawy podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki co do możliwych konsekwencji, jakie mogą wyniknąć w związku z przeprowadzeniem drugiej ewaluacji, w art. 3 projektu zaproponowano czasowe uregulowanie problemu dalszego prowadzenia postępowań w sprawie nadania stopnia doktora przez podmioty doktoryzujące, które w wyniku drugiej ewaluacji uzyskują kategorię naukową B. Zgodnie z tym przepisem w przypadku przyznania w wyniku drugiej ewaluacji podmiotowi posiadającemu uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie kategorii naukowej B w tej dyscyplinie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora wszczęte przed dniem przyznania tej kategorii naukowej będą mogły być kontynuowane do dnia uzyskania przez ten podmiot kategorii

naukowej w wyniku ewaluacji za lata 2026–2029, zwanej dalej „trzecią ewaluacją”. W takiej sytuacji w podmiocie nie będzie natomiast możliwe wszczynanie nowych postępowań w sprawie nadania stopnia doktora.

Natomiast w przypadku gdy w wyniku drugiej ewaluacji podmiotowi posiadającemu uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie zostanie przyznana kategoria naukowa C w danej dyscyplinie, postępowania w sprawie nadania stopnia doktora wszczęte przed dniem przyznania tej kategorii naukowej będą kontynuowane przez podmiot wyznaczony przez Radę Doskonałości Naukowej (art. 2 ust. 2 projektu). W projekcie proponuje się również, aby podmiot, który zgodnie z art. 2 ust. 1 projektu zachowa możliwość kontynuacji postępowań w sprawie nadania stopnia doktora wszczętych przed dniem przyznania kategorii naukowej B w wyniku drugiej ewaluacji, utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie, jeżeli w wyniku trzeciej ewaluacji zostanie mu przyznana w tej dyscyplinie kategoria naukowa B albo C.

Przepis art. 3 odnosi się natomiast do kwestii prowadzenia kształcenia w szkołach doktorskich. Zgodnie z art. 198 ustawy szkoła doktorska może być prowadzona wyłącznie w dyscyplinach, w których podmiot posiada kategorię naukową nie niższą niż B+. Proponuje się w związku z tym, aby w okresie od dnia uzyskania kategorii naukowej w wyniku drugiej ewaluacji do dnia uzyskania kategorii naukowej w wyniku trzeciej ewaluacji podmioty, które uzyskają w poszczególnych dyscyplinach kategorię naukową B, mogły nadal kształcić doktorantów w tych dyscyplinach w prowadzonych szkołach doktorskich. Możliwość ta dotyczyłaby tylko doktorantów, którzy rozpoczęli kształcenie w danej dyscyplinie w danej szkole doktorskiej najpóźniej w roku akademickim, w którym podmiot uzyskał w tej dyscyplinie kategorię naukową B. Do czasu uzyskania wyższej kategorii naukowej podmiot nie będzie mógł natomiast kształcić w tej dyscyplinie nowych doktorantów.

Natomiast podmiot, który na skutek uzyskania kategorii naukowej B w co najmniej jednej dyscyplinie, w której jest prowadzone kształcenie w szkole doktorskiej, a tym samym zaprzestania spełniania warunku, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy, nie będzie mógł w ogóle prowadzić rekrutacji do tej szkoły i kształcić nowych doktorantów w żadnej dyscyplinie, nawet w tej, w której uzyskał kategorię naukową A+, A albo B+.

Jeżeli jednak w wyniku trzeciej ewaluacji podmiot poprawi jakość prowadzonej działalności naukowej i uzyska w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach kategorię naukową nie niższą niż B+, będzie mógł kontynuować kształcenie doktorantów w tej dyscyplinie albo w tych dyscyplinach, jak również będzie mógł kształcić nowych doktorantów

w tym zakresie. Jeżeli natomiast w wyniku uzyskania wyższej kategorii naukowej podmiot zacznie spełniać odpowiedni warunek, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy, szkoła doktorska będzie mogła być przez ten podmiot nadal prowadzona i będzie on mógł wznowić rekrutację do tej szkoły. Przepis ma na celu zapewnienie ciągłości kształcenia doktorantów w danej dyscyplinie albo w danych dyscyplinach w przypadku uzyskania przez podmiot w wyniku trzeciej ewaluacji kategorii naukowej nie niższej niż B+, skutkującej odzyskaniem tego uprawnienia w dyscyplinie, w której utracił je w wyniku drugiej ewaluacji.

W przypadku utraty przez podmiot kategorii naukowej uprawniającej do nadawania stopnia doktora doktorant kształcący się w szkole doktorskiej prowadzonej przez ten podmiot nie będzie mógł ubiegać się o nadanie stopnia doktora w tym podmiocie ze względu na utratę przez podmiot uprawnienia do wszczęcia postępowania w tej sprawie. Koszt takiego postępowania w innym podmiocie posiadającym uprawnienia do nadawania stopnia doktora musiałby zostać zatem poniesiony przez inny podmiot, który nie prowadził kształcenia doktoranta w szkole doktorskiej, co wydaje się rozwiązaniem nieuzasadnionym i niesprawiedliwym. W związku z powyższym w art. 3 ust. 4 projektu wprowadzono regulację, zgodnie z którą podmiot, który utraci uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie, będzie ponosił koszty postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w innym podmiocie, jeżeli zostanie ono przeprowadzone na podstawie rozprawy doktorskiej przygotowanej w ramach kształcenia w prowadzonej przez niego szkole doktorskiej.

Projektowana ustawa nie wymaga opracowania przepisów przejściowych.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Jednocześnie należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanej ustawy środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowana ustawa nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, a także nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana ustawa nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

<p>Nazwa projektu Ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z wynikami ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2022–2025</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Karolina Ziolo-Pużuk, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Tomasz Piotrowski, Zastępca Dyrektora Departamentu Nauki e-mail: Tomasz.Piotrowski@mnisw.gov.pl; tel.: (22) 50 17 118</p>	<p>Data sporządzenia 3.04.2026 r.</p> <p>Źródło Deregulacja</p> <p>Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UDER93</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany

Regulacje proponowane w przedkładanym projekcie ustawy są związane z problemami dostrzeżonymi przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w toku bieżącej działalności oraz w ramach analizy wyników ewaluacji jakości działalności naukowej przeprowadzonej w 2022 r., obejmującej lata 2017–2021, zwanej dalej „pierwszą ewaluacją”. Pierwsza ewaluacja została przeprowadzona w ramach dyscyplin naukowych i artystycznych, zwanych dalej „dyscyplinami”, w których w podmiotach systemu szkolnictwa wyższego i nauki, zwanych dalej „podmiotami”, była prowadzona działalność naukowa. Pierwszej ewaluacji poddano jakość działalności naukowej prowadzonej w 283 podmiotach, w tym w 137 uczelniach (103 uczelniach publicznych, 29 uczelniach niepublicznych i 5 uczelniach kościelnych), 2 federacjach podmiotów, 70 instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk, zwanych dalej „instytutami PAN”, 64 instytutach badawczych oraz 10 innych podmiotach prowadzących działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły.

Łącznie podmioty zostały poddane pierwszej ewaluacji w 1145 dyscyplinach, w tym: uczelnie – w 949 dyscyplinach, instytuty PAN – w 96 dyscyplinach, instytuty badawcze – w 79 dyscyplinach, inne podmioty – w 9 dyscyplinach oraz federacje podmiotów – w 12 dyscyplinach. Podmioty uzyskały w poszczególnych dyscyplinach kategorie naukowe A+, A, B+, B oraz C, a ich rozkład był zróżnicowany. Poniższa tabela zawiera informacje o liczbie kategorii naukowych A+, A, B+, B oraz C przyznanych poszczególnym podmiotom.

Typ podmiotu	Kategoria naukowa A+	Kategoria naukowa A	Kategoria naukowa B+	Kategoria naukowa B	Kategoria naukowa C
uczelnia	86	331	481	38	13
instytut PAN	28	42	22	2	2
instytut badawczy	5	43	21	5	5
inny podmiot	0	2	2	2	3
federacja podmiotów	1	7	4	0	0

Niemal połowa, tj. 530 (46,29%) spośród wszystkich przyznanych kategorii naukowych, to kategorie naukowe B+, kolejno 425 dyscyplin otrzymało kategorię naukową A (37,12%), a kategorię naukową A+ otrzymało 120 dyscyplin (10,48%). Oznacza to, że łącznie kategorie naukowe B+, A i A+ otrzymało 1075 dyscyplin, co stanowi 93,89%. Natomiast kategorie naukowe B i C otrzymało 70 dyscyplin, co stanowi 6,11%.

Spośród wszystkich podmiotów, które zostały poddane pierwszej ewaluacji w ramach poszczególnych dyscyplin, 146 zostało poddanych ewaluacji tylko w jednej dyscyplinie, z tego 18 podmiotów otrzymało kategorię naukową B albo C w tej dyscyplinie, w tym: 6 niepublicznych uczelni zawodowych, 3 instytuty PAN, 4 instytuty badawcze oraz 5 innych podmiotów prowadzących działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły. Zatem podmioty te w wyniku pierwszej ewaluacji nie uzyskały uprawnień takich jak podmioty, które otrzymały co najmniej kategorię naukową B+.

Ewaluacja jakości działalności naukowej, zwana dalej „ewaluacją”, w uczelni zawodowej, instytucie badawczym, Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, zwanym dalej „CMKP”, oraz w innych podmiotach prowadzących głównie działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły jest przeprowadzana wyłącznie na wniosek tych podmiotów. Jeżeli chodzi o zbliżająca się ewaluację obejmującą lata 2022–2025, zwaną dalej „drugą ewaluacją”, to 72 uprawnione podmioty (CMKP, 15 uczelni zawodowych, 51 instytutów badawczych oraz 5 innych podmiotów prowadzących działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły) do dnia 30 września 2025 r. złożyły wnioski o poddanie się ewaluacji.

W związku z pierwszą ewaluacją również wprowadzono mechanizm łagodzący jej skutki w zakresie prowadzenia kształcenia doktorantów oraz postępowań w sprawie nadania stopnia naukowego doktora i stopnia doktora w zakresie sztuki, zwanych dalej „stopniem doktora”.

W odniesieniu do postępowań w sprawie nadania stopnia doktora oraz kształcenia doktorantów należy wskazać, że Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on nie gromadzi informacji, które jednoznacznie potwierdzają, że dany podmiot skorzystał z mechanizmu łagodzenia skutków ewaluacji. Możliwa jest jedynie pośrednia ocena, oparta na analizie, czy w danej dyscyplinie nadano stopień doktora po dacie przyznania kategorii naukowej B. Spośród 31 podmiotów, które łącznie w 47 podmioto-dyscyplinach otrzymały kategorię naukową B, 9 podmiotów w 9 podmioto-dyscyplinach posiadało wcześniej uprawnienie do nadawania stopnia doktora, a po ewaluacji je utraciło. Przeprowadzona analiza wskazuje, że spośród tych 9 podmiotów, które miały wcześniej uprawnienie do nadawania stopnia doktora, 6 podmiotów skorzystało z łagodzenia skutków ewaluacji (epizodycznego rozwiązania ustawowego wprowadzonego w związku z wynikami pierwszej ewaluacji) – tzn. nadało stopień doktora po dacie uzyskania kategorii naukowej B.

Jeżeli chodzi o liczbę podmiotów, które skorzystały z mechanizmu łagodzenia skutków pierwszej ewaluacji w zakresie prowadzenia kształcenia doktorantów, to należy wskazać, że według posiadanych danych były to dwa podmioty w dwóch dyscyplinach. Doktoranci kształcący się w tych dyscyplinach ukończyli kształcenie – podmioty skorzystały z przepisów łagodzących skutki pierwszej ewaluacji. Ponieważ szkoły doktorskie kształciły w wielu dyscyplinach, to zgodnie z obowiązującymi przepisami szkoły te nadal funkcjonują, jednak nie przeprowadzają rekrutacji nowych doktorantów w tych dyscyplinach, w których otrzymały kategorię naukową B.

Do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego docierają liczne uwagi i krytyczne opinie wobec skutków stosowanego systemu oceny jakości działalności naukowej, a zbliżająca się druga ewaluacja wywołuje obawy wśród podmiotów co do możliwych konsekwencji, jakie mogą pojawić się w związku z jej przeprowadzeniem, zwłaszcza że wyniki ewaluacji mają bezpośredni wpływ na możliwość wypełniania przez podmioty swoich podstawowych zadań. Obawy te zostały uznane za uzasadnione w kontekście możliwości:

- 1) prowadzenia postępowań w sprawie nadania stopnia doktora,
 - 2) prowadzenia szkół doktorskich
- a ich uwzględnienie polegałoby na czasowej modyfikacji obowiązujących zasad.

1. Prowadzenie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora

Zgodnie z art. 185 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie zostało ściśle skorelowane z posiadaną kategorią naukową (z wyjątkiem przewidzianym w art. 226a ustawy dotyczącym zmian w klasyfikacji dziedzin nauki i dyscyplin naukowych) przyznaną podmiotowi doktoryzującemu w tej dyscyplinie, przy czym najniższą kategorią naukową, która pozwala na korzystanie z tego uprawnienia, jest kategoria naukowa B+. Uzyskanie w danej dyscyplinie kategorii naukowej B albo C skutkuje zatem automatycznie utratą uprawnień do nadawania stopnia doktora i koniecznością kontynuowania postępowań wszczętych przed dniem uzyskania takiej kategorii naukowej w innym podmiocie posiadającym kategorię naukową A+, A albo B+.

Uwzględniając obawy podmiotów doktoryzujących oraz głosy krytyczne dotyczące ewaluacji, także w przypadku postępowań w sprawie nadania stopnia doktora wskazane jest wprowadzenie epizodycznych rozwiązań, wychodzących naprzeciw oczekiwaniom tych podmiotów, dotyczących konsekwencji uzyskania kategorii naukowej B w ramach drugiej ewaluacji. W związku z tym w projekcie proponuje się uregulowanie problemu dalszego prowadzenia tych postępowań przez podmioty doktoryzujące, które w wyniku drugiej ewaluacji uzyskują kategorię naukową B, do czasu uzyskania kategorii naukowej w wyniku ewaluacji za lata 2026–2029, zwanej dalej „trzecią ewaluacją”.

2. Prowadzenie szkół doktorskich

Zgodnie z art. 198 ust. 3–5 ustawy szkoła doktorska może być prowadzona przez uczelnię akademicką, instytut PAN, instytut badawczy, międzynarodowy instytut naukowy utworzony na podstawie ustawy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo CMKP, posiadające:

- 1) kategorię naukową A+, A albo B+ w co najmniej dwóch dyscyplinach albo
- 2) kategorię naukową A+, A albo B+ w co najmniej jednej dyscyplinie i uprawnienie nadane w trybie określonym w art. 226a ust. 1 ustawy w co najmniej jednej dyscyplinie, albo
- 3) uprawnienie nadane w trybie określonym w art. 226a ust. 1 ustawy w co najmniej dwóch dyscyplinach.

Szkoła doktorska może być prowadzona także przez uczelnię akademicką, która prowadzi działalność naukową wyłącznie w jednej dyscyplinie, która jest dyscypliną w zakresie teologii albo kultury fizycznej, albo dyscypliną artystyczną, i posiada w niej kategorię naukową A+, A albo B+ albo uprawnienie nadane w trybie określonym w art. 226a ust. 1 ustawy.

Szkoła doktorska może być również prowadzona wspólnie przez uczelnie akademickie, instytuty naukowe PAN, instytuty badawcze, międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych ustaw działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub CMKP, z których każde posiada kategorię naukową A+, A albo B+ albo uprawnienie nadane w trybie określonym w art. 226a ust. 1 ustawy w co najmniej jednej dyscyplinie.

Co do zasady możliwość prowadzenia szkół doktorskich jest uzależniona od posiadanych przez uprawnione do tego podmioty odpowiednich kategorii naukowych, z wyjątkiem przewidzianym w art. 226a ustawy dotyczącym zmian w klasyfikacji dziedzin nauki i dyscyplin naukowych. Stosownie do wskazanych przepisów najniższą kategorią naukową uprawniającą do prowadzenia szkoły doktorskiej w danej dyscyplinie jest kategoria naukowa B+. Oznacza to, iż w przypadku nieuzyskania przez ww. podmioty prowadzące aktualnie szkoły doktorskie kategorii naukowej co najmniej B+ w każdej z dyscyplin, w których prowadzą kształcenie doktorantów, utracą one możliwość dalszego prowadzenia szkół doktorskich w poszczególnych dyscyplinach.

Zgodnie z danymi ze Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on w Polsce działają obecnie 164 szkoły doktorskie. Nie przyjmuje się założenia, iż aktualnie obowiązujące zasady ewaluacji będą skutkować masową utratą uprawnień do prowadzenia szkół doktorskich. Uwzględniając jednak obawy podmiotów oraz głosy krytyczne dotyczące obowiązujących zasad ewaluacji, wskazane jest wprowadzenie epizodycznych rozwiązań, wychodzących naprzeciw oczekiwaniom podmiotów, dotyczących konsekwencji uzyskania kategorii naukowej B w ramach drugiej ewaluacji.

Nie jest obecnie możliwe przewidzenie wyników, a tym bardziej skutków drugiej ewaluacji, która rozpoczęła się w dniu 1 stycznia 2026 r., jednakże w poczuciu odpowiedzialności za prawidłowe funkcjonowanie systemu szkolnictwa wyższego i nauki należy podjąć działania zabezpieczające przed ewentualnymi negatywnymi konsekwencjami dla podmiotów, studentów, doktorantów i osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora.

Należy zauważyć w kontekście postępowań w sprawie nadania stopnia doktora i kształcenia w szkołach doktorskich, że w przypadku zaprzestania spełniania warunku posiadania kategorii naukowej co najmniej B+ przez podmiot może dojść do sytuacji, w której osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora lub kształcąca się w szkole doktorskiej będzie musiała zmierzyć się z dodatkowym i nieprzewidzianym wyzwaniem polegającym na konieczności zmiany podmiotu doktoryzującego albo zmiany szkoły doktorskiej (ewentualnie z koniecznością ubiegania się o stopień doktora w trybie eksternistycznym – art. 199 w zw. z art. 206 ustawy) oraz związanymi z tym kosztami.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie regulacji epizodycznych, które umożliwią czasowe odstępstwa od zasad przewidzianych w ustawie.

Ad 1

Proponuje się, aby w przypadku uzyskania w wyniku drugiej ewaluacji przez podmiot posiadający uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie kategorii naukowej B w tej dyscyplinie postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora wszczęte przed dniem przyznania tej kategorii naukowej mogły być kontynuowane, jednak nie dłużej niż do dnia uzyskania przez ten podmiot nowej kategorii naukowej. Równocześnie w podmiocie, który uzyska kategorię naukową B w danej dyscyplinie, nie będą mogły być wszczynane w tej dyscyplinie nowe postępowania w sprawie nadania stopnia doktora.

Natomiast w przypadku uzyskania przez podmiot kategorii naukowej C proponuje się kontynuację postępowań w sprawie nadania stopnia doktora przez inny podmiot posiadający odpowiednie uprawnienia w danej dyscyplinie, wyznaczony przez Radę Doskonałości Naukowej.

Efektem proponowanej regulacji będzie złagodzenie obowiązujących rozwiązań ze względu na krytykę obowiązującego systemu oceny jakości działalności naukowej oraz związane z tym obawy podmiotów doktoryzujących.

Ad 2

Proponuje się, aby w okresie przejściowym od dnia uzyskania wyników drugiej ewaluacji do dnia przyznania kategorii naukowych w wyniku trzeciej ewaluacji, która zostanie przeprowadzona w 2030 r., podmioty, które uzyskają w poszczególnych dyscyplinach kategorię naukową B, mogły nadal kształcić doktorantów w tych dyscyplinach w prowadzonych przez siebie szkołach doktorskich. Możliwość ta dotyczyłaby tylko doktorantów, którzy rozpoczęli kształcenie w danej dyscyplinie w danej szkole doktorskiej najpóźniej w roku akademickim, w którym podmiot uzyskał w tej dyscyplinie kategorię naukową B. Do czasu uzyskania wyższej kategorii naukowej podmiot nie będzie mógł kształcić w tej dyscyplinie nowych doktorantów. Natomiast podmiot, który na skutek uzyskania kategorii naukowej B w co najmniej jednej dyscyplinie, w której jest prowadzone kształcenie w szkole doktorskiej, nie będzie spełniać warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy, nie będzie mógł prowadzić rekrutacji do tej szkoły ani kształcić nowych doktorantów w żadnej dyscyplinie, nawet w tej, w której uzyska kategorię naukową A+, A albo B+.

Jeżeli w wyniku trzeciej ewaluacji podmiot uzyska kategorię naukową wyższą niż B i zacznie spełniać warunek, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy, szkoła doktorska będzie mogła być przez ten podmiot nadal prowadzona i będzie on mógł wznowić do niej rekrutację.

Proponuje się także wprowadzenie wyjątku, zgodnie z którym w przypadku osoby, która ukończyła kształcenie w szkole doktorskiej prowadzonej przez podmiot, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie, opłatę za postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora, przeprowadzane na podstawie rozprawy doktorskiej przygotowanej w ramach kształcenia w szkole doktorskiej w innym podmiocie, pokrywa podmiot, który prowadził kształcenie doktoranta. Zgodnie bowiem z art. 182 ust. 4 ustawy opłaty za przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora nie pobiera się tylko w przypadku, gdy osoba przeprowadza to postępowanie w tym samym podmiocie, w którym odbywała kształcenie. Należy zwrócić uwagę, iż w sytuacji utraty przez podmiot kategorii naukowej uprawniającej do nadawania stopnia doktora doktorant, który ukończy kształcenie w szkole doktorskiej prowadzonej przez ten podmiot, nie będzie mógł w tym podmiocie wszcząć postępowania w sprawie nadania stopnia doktora z przyczyn, które nie będą leżały po jego stronie. Tym samym inny podmiot, w którym doktorant będzie zmuszony wszcząć postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora, mógłby żądać od niego stosownej opłaty. Proponuje się zatem, aby koszt takiego postępowania w wybranym przez doktoranta podmiocie posiadającym uprawnienia do nadawania stopnia doktora ponosił podmiot, który realizował kształcenie doktoranta w szkole doktorskiej, co w takiej sytuacji będzie rozwiązaniem uzasadnionym i sprawiedliwym.

Celem tych zmian jest zabezpieczenie interesów doktorantów w warunkach niepewności związanej z istotną krytyką przez środowisko naukowe obowiązującego systemu oceny jakości działalności naukowej oraz zgłaszanych obaw związanych z wynikami drugiej ewaluacji.

Projektowane rozwiązania epizodyczne nie będą miały istotnego wpływu na spójność polskiego systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz porównywalność stopni doktora uzyskanych w ramach tego systemu. Jakość kształcenia w szkołach doktorskich jest cyklicznie oceniana przez Komisję Ewaluacji Nauki, poczynając od IV kwartału 2024 r.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Przedmiot regulacji stanowi domenę prawa krajowego. Z uwagi na zakres rozwiązań objętych ustawą odstąpiono od analizy porównawczej z regulacjami obowiązującymi w innych państwach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
szkoły doktorskie	163, z tego 141 – prowadzone samodzielnie i 22 – prowadzone wspólnie	Zintegrowany System Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on	możliwość kontynuacji kształcenia doktorantów w przypadku uzyskania kategorii naukowej B w ramach drugiej ewaluacji
doktoranci	18 607		możliwość kontynuacji kształcenia w szkole doktorskiej prowadzonej przez podmiot, który uzyskał kategorię naukową B w dyscyplinie, w której doktorant odbywa kształcenie
podmioty posiadające co najmniej jedno uprawnienie do nadawania stopnia doktora	257		– możliwość kontynuacji postępowań w sprawie nadania stopnia doktora prowadzonych w dniu uzyskania w wyniku drugiej ewaluacji kategorii naukowej B, – konieczność przekazania do prowadzenia w innym podmiocie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora prowadzonych w dniu uzyskania w wyniku drugiej ewaluacji kategorii naukowej C
osoby ubiegające się o nadanie stopnia doktora	655 toczących się aktualnie postępowań		– możliwość kontynuacji postępowań w sprawie nadania stopnia doktora prowadzonych w dniu uzyskania przez podmiot doktoryzujący w wyniku drugiej ewaluacji kategorii naukowej B,

			– konieczność kontynuacji w innych podmiotach postępowań doktorskich prowadzonych w dniu uzyskania przez podmiot doktoryzujący w wyniku drugiej ewaluacji kategorii naukowej C
Rada Doskonałości Naukowej	1	ustawa	wskazywanie podmiotów mających kontynuować postępowania w sprawie nadania stopnia doktora wszczęte w podmiotach, które uzyskały kategorię naukową C w wyniku drugiej ewaluacji

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przekazany do opiniowania i konsultacji publicznych na okres 21 dni.

W ramach opiniowania projekt ustawy otrzymały następujące podmioty:

- 1) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 3) Konferencja Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych;
- 4) Rada Główna Instytutów Badawczych;
- 5) Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 6) Rada Doskonałości Naukowej;
- 7) Komitet Polityki Naukowej;
- 8) Polska Akademia Nauk;
- 9) Krajowa Reprezentacja Doktorantów;
- 10) Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej;
- 11) Komisja Ewaluacji Nauki.

W ramach konsultacji publicznych projekt ustawy otrzymały następujące podmioty:

- 1) Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich;
- 2) Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych;
- 3) Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych;
- 4) Konferencja Rektorów Uczelni Artystycznych;
- 5) Konferencja Rektorów Uczelni Kształcących Nauczycieli i Pedagogów „KRUPeD”;
- 6) Konferencja Polonistyk Uniwersyteckich;
- 7) Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich;
- 8) Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Niepublicznych;
- 9) Polska Komisja Akredytacyjna;
- 10) Rada Młodych Naukowców;
- 11) Polska Akademia Umiejętności;
- 12) Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej;
- 13) Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej;
- 14) Narodowe Centrum Badań i Rozwoju;
- 15) Narodowe Centrum Nauki;
- 16) Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677, z późn. zm.).

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Konsultacje publiczne i opiniowanie projektu ustawy trwały od dnia 30 października 2025 r. do dnia 21 listopada 2025 r. Omówienie ich wyników przedstawiono w raporcie z konsultacji stanowiącym załącznik do oceny skutków regulacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z 2025 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje zwiększenia wydatków ani zmniejszenia dochodów budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe												
Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian				0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)		
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2025 r.)	duże przedsiębiorstwa			0	0	0	0	0	0	0	0	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw			0	0	0	0	0	0	0	0	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe			0	0	0	0	0	0	0	0	
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze			0	0	0	0	0	0	0	0	
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa			–								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw			–								

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	–
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	–
Niemierzalne	–	–
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, obywateli i gospodarstw domowych, a także osób niepełnosprawnych i osób starszych.
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
<input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).		<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy
<input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zmniejszenie liczby procedur <input type="checkbox"/> skrócenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:		<input type="checkbox"/> zwiększenie liczby dokumentów <input type="checkbox"/> zwiększenie liczby procedur <input type="checkbox"/> wydłużenie czasu na załatwienie sprawy <input type="checkbox"/> inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.		<input type="checkbox"/> tak <input type="checkbox"/> nie <input checked="" type="checkbox"/> nie dotyczy
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
<input type="checkbox"/> środowisko naturalne <input type="checkbox"/> sytuacja i rozwój regionalny <input type="checkbox"/> sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	<input type="checkbox"/> demografia <input type="checkbox"/> mienie państwowe <input type="checkbox"/> inne:	<input type="checkbox"/> informatyzacja <input type="checkbox"/> zdrowie
Omówienie wpływu	Projektowane przepisy nie będą miały wpływu na wymienione obszary ani na żaden inny obszar, który nie został omówiony we wcześniejszych punktach.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przepisy projektowanej ustawy znajdą zastosowanie po uzyskaniu wyników drugiej ewaluacji, która rozpocznie się 1 stycznia 2026 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Skuteczność zaproponowanych rozwiązań będzie na bieżąco oceniana przede wszystkim na podstawie sygnałów płynących ze środowiska doktorantów, od podmiotów prowadzących szkoły doktorskie oraz Krajowej Reprezentacji Doktorantów.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Raport z konsultacji.		

Raport z konsultacji projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z wynikami ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2022-2025

1. Projekt ustawy został skierowany do opiniowania i konsultacji publicznych do podmiotów wymienionych w pkt 5 OSR. W ramach opiniowania uwagi zgłoszili: Rada Doskonałości Naukowej, Parlament Studentów RP, Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich. W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłoszili: Polska Komisja Akredytacyjna, Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych, Komitet Nauk o Sztuce Polskiej Akademii Nauk, Komitetu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich, Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk, Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk, Komitet Nauk o Żywieniu Człowieka Polskiej Akademii Nauk, Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich, Uniwersytet Rzeszowski i Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk. Omówienie zgłoszonych uwag wraz ze stanowiskiem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego znajduje się w tabeli.

TABELA nr I – OPINIOWANIE

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna projektu	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego <div style="text-align: center; color: green;">UWAGA UWZGLĘDNIONA</div> <div style="text-align: center; color: blue;">UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA</div> <div style="text-align: center; color: purple;">UWAGA WYJAŚNIONA</div> <div style="text-align: center; color: red;">UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</div>
1	Rada Doskonałości Naukowej	uwaga ogólna	Wyraża się krytyczny stosunek do projektowanej ustawy, która ma charakter epizodyczny i której celem jest wprowadzenie szczególnych rozwiązań związanych z wynikami ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2022–2025, zwanej dalej „drugą ewaluacją”. W uzasadnieniu do przedmiotowego projektu ustawy, poza ogólnikowym stwierdzeniem, że jest on następstwem licznych uwag i krytycznych opinii wobec skutków stosowanego systemu oceny jakości działalności naukowej, nie wykazano, dlaczego projektodawca dostrzega potrzebę wprowadzenia szczególnych rozwiązań, które mają stanowić odstępstwo od przyjętych przez ustawodawcę założeń jakości działalności naukowej i konsekwencji z nich wynikających. W opinii Rady Doskonałości Naukowej, zwanej dalej „RDN”, proponowane rozwiązania mogą prowadzić do rezultatu, w którym kształcenie doktorantów oraz prowadzenie postępowań awansowych będzie odbywało się w podmiotach, które nie spełniają jakościowych kryteriów przewidzianych przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), zwanej dalej „PSWiN”. RDN nie znajduje w przedłożonych do	UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA Wyniki ewaluacji mają bezpośredni wpływ na możliwość wypełniania przez podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki swoich podstawowych zadań, w szczególności w zakresie nadawania stopnia doktora i prowadzenia szkół doktorskich. Nagła utrata tych uprawnień mogłaby prowadzić do sytuacji, w której osoba ubiegająca się o nadanie stopnia doktora lub kształcząca się w szkole doktorskiej będzie musiała zmierzyć się z dodatkowym i nieprzewidzianym wyzwaniem polegającym na konieczności zmiany podmiotu doktoryzującego albo zmiany szkoły doktorskiej (ewentualnie z koniecznością ubiegania się o stopień doktora w trybie eksternistycznym – art. 199 w zw. z art. 206 PSWiN) oraz związanymi z tym kosztami. Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora jest najczęściej związane z procesem kształcenia doktorantów, który jak sama nazwa wskazuje, jest procesem, trwa i wymaga zapewnienia stałości. Osoby, które wszczęły postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora, powinny mieć poczucie bezpieczeństwa wynikające z możliwości dokończenia tego postępowania w podmiocie, w którym ukończyły kształcenie. Projektowana ustawa nie przewiduje natomiast epizodycznych rozwiązań

		<p>zaopiniowania dokumentach uzasadnienia dla epizodycznego odstąpienia od uchwalonych przez ustawodawcę w 2018 r. unormowań związanych i wynikających z ewaluacji jakości działalności naukowej, zwanej dalej „ewaluacją”.</p> <p>Należy przy tym zwrócić uwagę, że aktualnie obowiązujące przepisy prawa zapewniają możliwość kontynuowania zarówno kształcenia doktorantów, jak i postępowań w sprawie nadania stopnia doktora przez podmioty, które spełniają ustanowione jakościowe standardy, w przypadku, gdy określone podmioty w wyniku przeprowadzenia ewaluacji nie uzyskały co najmniej kategorii naukowej B+.</p> <p>Ponadto nie jest zrozumiałe, dlaczego projektowane rozwiązania odnoszą się wyłącznie do kształcenia doktorantów i postępowań w sprawie nadania stopnia doktora, natomiast pomijają postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. Należy również zauważyć, że – według projektowanych rozwiązań – podmiot, który w wyniku uzyskania kategorii naukowej B w co najmniej jednej dyscyplinie naukowej albo artystycznej, zwanej dalej „dyscypliną”, w szkole doktorskiej, utraci możliwość prowadzenia rekrutacji do tej szkoły w pozostałych dyscyplinach, nawet takich, które uzyskały kategorie naukowe A+, A oraz B+.</p> <p>Zatem w wyniku utraty uprawnień na jednym kierunku, konsekwencje będą ponosiły pozostałe, nawet jeżeli jest ich kilka i posiadają najwyższą kategorię naukową, co również należy ocenić krytycznie.</p>	<p>w odniesieniu do postępowań w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. Te postępowania mają odmienny charakter, dotyczą osób na późniejszym etapie kariery akademickiej i nie są tak ściśle związane z podmiotem, w którym jest zatrudniona osoba starająca się o stopień doktora habilitowanego (np. większość spośród członków komisji habilitacyjnej wskazuje RDN, a nie podmiot habilitujący). Ponadto należy wskazać na przepis art. 221 ust. 12a PSWiN, który określa dwa tryby postępowania w zależności od momentu, w którym znajduje się dane postępowanie w dniu utraty uprawnień przez podmiot habilitujący – przed powołaniem komisji habilitacyjnej albo po jej powołaniu. W pierwszym przypadku całe postępowanie jest prowadzone przez nowy podmiot wyznaczony przez RDN, który musi posiadać uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie. W drugim przypadku powołana komisja habilitacyjna kontynuuje czynności, o których mowa w art. 221 ust. 8–11 PSWiN, w tym przekazuje uchwałę zawierającą opinię w sprawie nadania stopnia nowemu podmiotowi habilitującemu. Takie rozwiązania w wystarczającym stopniu zabezpieczają interesy osób ubiegających się o stopień doktora habilitowanego.</p> <p>Projektowane przepisy nie znoszą skutków ewaluacji jako takich ani nie „unieważniają” kategorii naukowych B. Kategorie te nadal wywołują zasadnicze konsekwencje w systemie (m.in. w obszarze finansowania, prestiżu i możliwości rozwoju), natomiast w sposób czasowo ograniczony łagodzą jedynie wybrane, najbardziej dotkliwe następstwa dla już funkcjonujących szkół doktorskich oraz postępowań w sprawie nadania stopnia doktora. Rozwiązanie to ma charakter ochronny i proporcjonalny – służy zabezpieczeniu interesów doktorantów oraz stabilności systemu, nie znosząc przy tym różnic wynikających z uzyskanych kategorii naukowych.</p> <p>Projektowana ustawa nie wprowadza zatem odstępstw od założeń systemu oceny jakości działalności naukowej, lecz instrument proporcjonalnego zarządzania jego skutkami w okresie przejściowym, w sytuacji braku możliwości przewidzenia wyników drugiej ewaluacji oraz w trosce o stabilność systemu szkolnictwa wyższego i nauki.</p>
--	--	---	--

				<p>Jednocześnie przepis art. 4 (obecnie art. 3) projektowanej ustawy zostanie zmodyfikowany przez dookreślenie, że przypadek całkowitego zaprzestania rekrutacji do szkoły doktorskiej dotyczy wyłącznie sytuacji, w której podmiot – w wyniku uzyskania w określonej liczbie dyscyplin, w których prowadzi szkołę doktorską, kategorii naukowej B – przestanie spełniać warunek, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 PSWiN, tj. nie będzie spełniał określonych w tych przepisach minimalnych wymogów uprawniających go do prowadzenia szkoły doktorskiej.</p> <p>W sytuacji natomiast, w której podmiot – mimo uzyskania w określonej liczbie dyscyplin, w których prowadzi szkołę doktorską, kategorii naukowej B – nie przestanie spełniać warunku, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 PSWiN, będzie mógł nadal prowadzić szkołę doktorską i prowadzić rekrutację w dyscyplinach, w których uzyskał kategorię naukową co najmniej B+, natomiast w dyscyplinie albo w dyscyplinach, w których uzyskał kategorię naukową B, będzie mógł wyłącznie kontynuować kształcenie doktorantów, którzy je rozpoczęli nie później niż w roku akademickim, w którym ta kategoria została przyznana, tj. bez prawa do prowadzenia rekrutacji w tej dyscyplinie albo w tych dyscyplinach.</p>
2	Parlament Studentów RP	art. 2	<p>Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, zwany dalej „PSRP”, przedstawia niniejszą opinię w związku z projektowanym art. 2, który przewiduje utrzymanie uprawnienia uczelni do samodzielnego tworzenia kierunków studiów pomimo obniżenia kategorii naukowej uzyskanej w drugiej ewaluacji. Rozwiązanie to ma na celu niwelowanie skutków ewaluacji, jednak w ocenie PSRP wprowadza ryzyko dla jakości kształcenia oraz funkcjonowania systemu szkolnictwa wyższego w Polsce.</p> <p>W ocenie PSRP negatywne konsekwencje nie wynikają z samego obniżenia kategorii naukowej z B+ do B, lecz z faktu, że projektowany przepis pogłębia istniejący problem funkcjonowania kierunków studiów bez jakiegokolwiek zewnętrznej oceny jakości, umożliwiając uczelniom dalsze, samoistne uruchamianie programów dydaktycznych poza realnym nadzorem. Takie rozwiązanie tworzy lukę w systemie zapewniania jakości, pozwala na prowadzenie programów studiów, które nigdy nie zostały poddane ocenie</p>	<p style="text-align: center;">UWAGA UWZGLĘDNIONA</p> <p>Z uwagi na negatywne opinie instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki (Polska Komisja Akredytacyjna, PSRP) wobec proponowanego w art. 2 rozwiązania, odnoszące się przede wszystkim do możliwego obniżenia jakości prowadzonego kształcenia, oraz zakres zgłoszonych uwag związanych z tym rozwiązaniem – odstępuje się od regulacji art. 2.</p>

		<p>przez instytucje odpowiedzialne za zapewnianie jakości kształcenia oraz pozostaje niezgodne z logiką prawną obowiązującego systemu, w którym pozwolenie na utworzenie kierunku jest nierozdzielnie powiązane z oceną standardów kształcenia. W efekcie projekt w proponowanym kształcie realnie osłabia krajowy system zapewniania jakości i bezpośrednio wpływa na sytuację prawną oraz dydaktyczną studentów.</p> <p>Projektowany art. 2 pozostaje w sprzeczności z europejskimi standardami jakości kształcenia (ESG), zasadami swobodnego przepływu absolwentów w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego oraz fundamentalnymi zasadami przejrzystości i wiarygodności programów studiów. Pogłębianie obecnie istniejącego problemu może skutkować obniżeniem międzynarodowej wiarygodności dyplomów polskich uczelni, zagrożeniem dla mobilności studentów i absolwentów, a także potencjalnym naruszeniem zasad funkcjonowania w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego. Brak obowiązku jakiegokolwiek oceny programowej nowych kierunków do czasu „trzeciej ewaluacji” wprowadza nieproporcjonalne ryzyko dla studentów, powoduje brak transparentności oferty dydaktycznej oraz umożliwia długotrwałe prowadzenie kierunków studiów bez sprawdzenia ich zgodności ze standardami jakości.</p> <p>W celu zapewnienia bezpieczeństwa studentów oraz stabilności systemu jakości kształcenia PSRP postuluje wprowadzenie zmian do art. 2 projektowanej ustawy polegających na nałożeniu obowiązku przeprowadzenia oceny programowej <i>ex-post</i> dla każdego kierunku studiów uruchomionego na podstawie wcześniejszej kategorii naukowej, przy czym ocena ta powinna zostać zrealizowana w ściśle określonym terminie. Jednocześnie w przypadku kierunków uruchamianych po utracie kategorii naukowej uruchomienie programu powinno wiązać się z wymogiem uzyskania uprzedniej pozytywnej oceny programowej <i>ex-ante</i> oraz wykazania zgodności z warunkami prowadzenia studiów określonymi w obowiązujących przepisach.</p> <p>PSRP docenia intencję projektodawcy, aby zminimalizować negatywne skutki ewaluacji dla funkcjonowania uczelni oraz zapewnić ciągłość kształcenia. Jednocześnie zwracamy</p>	
--	--	---	--

			uwagę, że projektowany art. 2 w obecnym brzmieniu wymaga doprecyzowania. Utrzymanie proponowanego rozwiązania w niezmienionej formie może przyczynić się do osłabienia systemu zapewniania jakości oraz obniżenia wiarygodności polskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej. Mając na uwadze konieczność ochrony interesu studentów oraz utrzymania wysokich standardów kształcenia, PSRP rekomenduje wprowadzenie wskazanych modyfikacji, które pozwolą pogodzić cele ustawy z wymogami jakościowymi wynikającymi z zasad Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego.	
3	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	art. 4	Proponowane przepisy dotyczące wstrzymania rekrutacji do szkół doktorskich (art. 4 projektowanej ustawy) nie biorą pod uwagę sytuacji, w której szkoła obejmuje kilka dyscyplin o różnej ocenie. Uzyskanie kategorii naukowej B w jednej z dyscyplin powinno wstrzymywać rekrutację jedynie do programu opartego na tej dyscyplinie, a nie do całej szkoły, ponieważ inne rozwiązanie hamowałoby kształcenie doktorskie w dyscyplinach utrzymujących wysoką jakość. Obecne brzmienie proponowanego przepisu opiniuje się negatywnie i postuluje odpowiednią modyfikację przepisów w projekcie.	UWAGI UWZGLĘDNIONE Przepis art. 4 (obecnie art. 3) projektowanej ustawy zostanie zmodyfikowany przez dookreślenie, że przypadek całkowitego zaprzestania rekrutacji do szkoły doktorskiej dotyczy wyłącznie sytuacji, w której podmiot – w wyniku uzyskania w określonej liczbie dyscyplin, w których prowadzi szkołę doktorską, kategorii naukowej B – przestanie spełniać warunek, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 PSWiN, tj. nie będzie spełniał określonych w tych przepisach minimalnych wymogów uprawniających go do prowadzenia szkoły doktorskiej.
4	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	art. 4	Przepisy projektu w art. 4 dotyczące prowadzenia szkół doktorskich nie są sformułowane wystarczająco jasno i mogą budzić wątpliwości interpretacyjne. Przede wszystkim należy zauważyć, że jest zasadne, aby rekrutacja do programu doktorskiego związanego z dyscypliną skategoryzowaną jako B w drugiej ewaluacji została wstrzymana do czasu trzeciej ewaluacji, przy utrzymaniu możliwości kontynuacji kształcenia już zrekrutowanych doktorantów. Jednak przepis art. 4 ust. 2 mówiący o wstrzymaniu rekrutacji do szkoły <i>in extenso</i> wydaje się właściwy dla szkół prowadzonych w dwóch/trzech dyscyplinach. Jeśli w szkole doktorskiej reprezentowanych jest wiele dyscyplin, które posiadały kategorie naukowe B+ lub wyższe, obniżenie kategorii naukowej do B tylko w jednej dyscyplinie nie powinno wstrzymywać rekrutacji do programów opartych o wysoko ocenione dyscypliny. Restrykcja powinna objąć tylko program oparty o niższą ocenioną dyscyplinę.	W sytuacji natomiast, w której podmiot – mimo uzyskania w określonej liczbie dyscyplin, w których prowadzi szkołę doktorską, kategorii naukowej B – nie przestanie spełniać warunku, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 PSWiN, będzie mógł nadal prowadzić szkołę doktorską i rekrutację do tej szkoły w dyscyplinach, w których uzyskał kategorię naukową co najmniej B+, natomiast w dyscyplinie albo w dyscyplinach, w których uzyskał kategorię naukową B, będzie mógł wyłącznie kontynuować kształcenie doktorantów, którzy je rozpoczęli nie później niż w roku akademickim, w którym ta kategoria została przyznana, tj. bez prawa do prowadzenia rekrutacji w tej dyscyplinie albo w tych dyscyplinach.

5			<p>Nie jest jasne, czy w oczekiwaniu na przyznanie kategorii naukowej szkoły doktorskie będą mogły prowadzić nabór na rok akademicki 2026/2027, skoro nabór ogłaszany jest wiosną, a decyzje o przyjęciu zapadają zwykle w lipcu. Może się więc zdarzyć, że ogłoszenie kategorii naukowych nastąpi już po zamknięciu naboru. Należy również zwrócić uwagę na prawo jednostki do odwołania się od decyzji o przyznanej kategorii naukowej, co dodatkowo wydłuża całą procedurę. Zgodnie z projektem, w przypadku uzyskania kategorii naukowej B ostatnim rocznikiem, dla którego można prowadzić kształcenie, jest rok akademicki przyznania kategorii, a więc 2025/2026; kolejny rocznik (2026/2027) nie powinien już rozpoczynać kształcenia. Powstaje pytanie, jak rozwiązać sytuację doktorantów przyjętych zgodnie z obowiązującą uchwałą rekrutacyjną, a następnie objętych skutkami obniżenia kategorii naukowej. Rozwiązaniem mogłoby być przyjęcie zasady, że jeżeli uczelnia utraciła kategorię naukową B+ na rzecz kategorii naukowej B, a proces naboru do szkoły doktorskiej został już przeprowadzony zgodnie z wcześniej ogłoszoną uchwałą rekrutacyjną, to takie kształcenie w kolejnym roku akademickim może się rozpocząć.</p>	<p style="text-align: center;">UWAGA WYJAŚNIONA</p> <p>Projektowany przepis art. 4 (obecnie art. 3) odnosi się wyłącznie do doktorantów, którzy rozpoczęli kształcenie, przy czym – zgodnie z art. 200 ust. 8 PSWiN – osoba przyjęta do szkoły doktorskiej rozpoczyna kształcenie i nabywa prawa doktoranta z chwilą złożenia ślubowania. Oznacza to, że status doktoranta nie jest uzyskiwany w chwili zamknięcia rekrutacji do szkoły doktorskiej, lecz dopiero po formalnym przyjęciu i złożeniu ślubowania, co pozostaje spójne z projektowaną ustawą.</p> <p>Należy również wskazać, że zgodnie z art. 269 ust. 3 PSWiN decyzje w sprawie przyznania kategorii naukowych w ramach drugiej ewaluacji zostaną wydane do dnia 31 lipca 2026 r. Każdy podmiot niezadowolony z przyznanej kategorii naukowej będzie mógł – na podstawie art. 269 ust. 4 PSWiN – w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji złożyć wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy. Z uwagi na czas trwania postępowania odwoławczego nie zidentyfikowano ryzyka, aby podmioty prowadzące szkoły doktorskie nie mogły przyjąć doktorantów rozpoczynających kształcenie w roku akademickim 2026/2027.</p> <p>Równocześnie projektowane przepisy zakładają, że podmiot, który w wyniku drugiej ewaluacji otrzyma kategorię naukową B albo niższą, a tym samym utraci wymagane przez PSWiN uprawnienia do prowadzenia szkoły doktorskiej i nie skorzysta z prawa do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, nie reprezentuje jakości koniecznej do kształcenia doktorantów w nowych cyklach. Rozwiązanie to jest zgodne z celem projektowanej ustawy.</p> <p>Należy mieć również na uwadze, że projektowana ustawa ma charakter epizodyczny i reguluje sytuację podmiotów prowadzących szkoły doktorskie wyłącznie w odniesieniu do kategorii naukowych przyznanych w wyniku drugiej ewaluacji, zapewniając ciągłość kształcenia w ramach już rozpoczętych cykli.</p>
6		<p>art. 4 ust. 1 pkt 1</p>	<p>W przypadku zastosowania art. 4 ust. 1 pkt 1 proponowanej ustawy osoba rozpoczynająca kształcenie w szkole doktorskiej w roku akademickim 2026/2027 nie będzie miała możliwości wszczęcia przewodu doktorskiego w swojej szkole doktorskiej. Bez znaczenia będzie tu wynik kolejnej ewaluacji, zwanej dalej „trzecią ewaluacją”, bo osoba ta</p>	<p style="text-align: center;">UWAGA WYJAŚNIONA</p> <p>Projektodawca przewidział, że część doktorantów – w tym osoby rozpoczynające kształcenie w roku akademickim 2026/2027 – może zakończyć kształcenie w szkole doktorskiej przed uzyskaniem przez podmiot kategorii naukowej w wyniku trzeciej ewaluacji, a tym samym przed</p>

			zakończy kształcenie w szkole doktorskiej przed jej wynikami.	ewentualnym ponownym uzyskaniem uprawnienia do nadawania stopnia doktora. Stąd w art. 4 ust. 4 (obecnie art. 3 ust. 4) projektowanej ustawy ustanowiono mechanizm chroniący takie osoby i wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym koszty postępowania o nadanie stopnia doktora przeprowadzonego w innym podmiocie poniesie podmiot, który utracił uprawnienie, a który prowadził kształcenie doktoranta. Przepis ten zapewnia ochronę doktorantów i gwarantuje możliwość uzyskania stopnia doktora mimo czasowej utraty uprawnień przez podmiot.
7		art. 4 ust. 3	Art. 4 ust. 3 odwołuje się do „zasad obowiązujących w roku akademickim, w którym została przyznana kategoria B”. Jest to odniesienie nieprecyzyjne, ponieważ rok akademicki obejmuje zarówno okres przed, jak i po wydaniu decyzji, a w przypadku odwołań termin ten może dodatkowo ulec przesunięciu. Stąd zasadne jest zastąpienie tego sformułowania brzmieniem: „...na zasadach obowiązujących w dniu przyznania kategorii B”.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Określenie zawarte w art. 4 ust. 3 (obecnie art. 3 ust. 4) projektowanej ustawy „w roku akademickim, w którym została przyznana kategoria B” ma charakter celowy i jest precyzyjne. Sformułowanie to uwzględnia fakt, że zgodnie z art. 269 ust. 3 PSWiN decyzje w sprawie przyznania kategorii naukowych w ramach drugiej ewaluacji zostaną wydane do dnia 31 lipca 2026 r., a podmiot niezadowolony z przyznanej kategorii naukowej będzie mógł – na podstawie art. 269 ust. 4 PSWiN – w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Z uwagi na czas trwania postępowania odwoławczego dzień przyznania kategorii naukowej przypadnie w określonym momencie roku akademickiego. Użycie tego sformułowania zapewnia więc stabilność i jednolitość stosowania przepisu oraz eliminuje ryzyko rozbieżności wynikających z możliwych przesunięć czasowych w procedurze odwoławczej. W związku z tym nie zachodzi potrzeba zmiany projektowanego brzmienia art. 4 ust. 3 (obecnie art. 3 ust. 4).
8		art. 4 ust. 4	W art. 4 ust. 4 projektu ustawy pojawia się wzmianka dotycząca innego podmiotu, który miałby przeprowadzać postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora. Przepis ten precyzuje, jak wskazywany byłby ten podmiot. Należy wskazać także brak mechanizmu rozliczeń finansowych pomiędzy podmiotami. Konieczne jest dodanie delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia określającego tryb i terminy rozliczeń.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA W przypadku utraty przez podmiot kategorii naukowej uprawniającej do nadawania stopnia doktora doktorant kształcący się w szkole doktorskiej prowadzonej przez ten podmiot nie będzie mógł ubiegać się o nadanie stopnia doktora w tym podmiocie. Wobec tego obowiązkiem podmiotu powinno być zapewnienie możliwości przeprowadzenia przez doktoranta postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w innym podmiocie, posiadającym uprawnienia. Wybór tego podmiotu będzie jednak należał do doktoranta, który ukończył kształcenie. Mając na uwadze, że brak możliwości uzyskania stopnia doktora w podmiocie,

				<p>w którym zostanie ukończone kształcenie, nie będzie konsekwencją działań doktoranta, będzie on mógł wybrać najbardziej odpowiadający mu podmiot, w którym przeprowadzi postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora.</p> <p>Podmiot, który utracił uprawnienia do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie, będzie natomiast zobligowany do poniesienia kosztów procedury awansowej osoby, która ukończyła kształcenie w prowadzonej przez niego szkole doktorskiej. Przepis nie zawiera innych wymagań warunkujących sfinansowanie przez podmiot postępowania awansowego. Wobec tego należy przyjąć, że obowiązek poniesienia kosztów ma charakter bezwzględny – podmiot, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora, powinien pokryć wskazane przez nowy podmiot prowadzący postępowanie koszty we wskazanej wysokości. Podstawą rozliczenia między podmiotami w tym zakresie powinna być umowa cywilnoprawna.</p>
9	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	uzasadnienie	<p>Propozycja przepisów pojawia się w kontekście szerokiej dyskusji dotyczącej wad mechanizmów drugiej ewaluacji, w szczególności manipulacji punktacją na listach czasopism, ekspansji tzw. „czasopism drapieżnych” i poważnego wpływu liczebności dyscypliny na wynik ewaluacji. Deklarowanym celem projektu jest zapobieżenie zbyt dotkliwym konsekwencjom dla ewaluowanych jednostek w sytuacji ryzyka, że wyniki drugiej ewaluacji niedokładnie oddadzą rzeczywisty poziom jakości działalności naukowej. W przypadku obniżenia kategorii naukowej do poziomu B projekt przewiduje między innymi utrzymanie prawa do samodzielnego tworzenia kierunków studiów, możliwość kontynuacji postępowań doktorskich w jednostkach oraz czasowe utrzymanie działalności szkół doktorskich. Okres obowiązywania przepisów przewidziano od momentu ogłoszenia wyników drugiej ewaluacji, czyli od 2026 r., do zakończenia trzeciej ewaluacji w roku 2030.</p> <p>Zwraca się uwagę, że uzasadnienie nowelizacji opiera się na wątpliwości co do jakości i wiarygodności aktualnego systemu ewaluacji i obawie, że w niektórych przypadkach obniżenie kategorii naukowej do B (i związane z tym konsekwencje) nie będą odzwierciedlały rzeczywistej jakości działalności naukowej. Należy jednak zauważyć, że</p>	<p style="text-align: center;">UWAGA WYJAŚNIONA</p> <p>Projektowana ustawa ma charakter szczególny i interwencyjny. Jej celem nie jest zakwestionowanie wiarygodności wyników drugiej ewaluacji ani teza, że każdorazowe obniżenie kategorii naukowej do B było nieuzasadnione. Ustawa reaguje na ryzyko nadmiernie dotkliwych skutków tych wyników dla realizacji podstawowych zadań systemu szkolnictwa wyższego i nauki – w szczególności dla kształcenia doktorantów i możliwości nadawania stopnia doktora – i ma zapewnić ciągłość tych funkcji w okresie między drugą a trzecią ewaluacją.</p> <p>Projektowane przepisy nie znoszą skutków ewaluacji jako takich ani nie „unieważniają” kategorii naukowych B. Kategorie te nadal będą wywoływały zasadnicze konsekwencje w systemie (m.in. w obszarze finansowania, prestiżu i możliwości rozwoju), natomiast w sposób czasowo ograniczony złagodzą jedynie wybrane, najbardziej dotkliwe następstwa dla już funkcjonujących szkół doktorskich oraz postępowań w sprawie nadania stopnia doktora. Rozwiązanie to ma charakter ochronny i proporcjonalny – służy zabezpieczeniu interesów doktorantów oraz stabilności systemu, nie znosząc przy tym różnic wynikających z uzyskanych kategorii naukowych.</p>

			<p>nowelizowane przepisy będą miały zastosowanie również w sytuacjach, w których obniżenie kategorii naukowej do B jest całkowicie uzasadnione. W konsekwencji proponowana nowelizacja istotnie zmniejsza sens prowadzenia ewaluacji w ogóle. Z tego powodu Rada uważa, że uzasadnienie projektu nie jest pod tym względem wystarczające i wyraża wątpliwość, czy taka nowelizacja jest w ogóle potrzebna.</p>	<p>Jednocześnie projektodawca podziela pogląd, że po zakończeniu drugiej ewaluacji powinna zostać przeprowadzona pogłębiona analiza kwestii punktacji czasopism naukowych, ewentualnego podziału dyscyplin i specyfiki różnych typów podmiotów prowadzących działalność naukową, która zostanie wykorzystana w pracach nad przyszłym modelem ewaluacji. Są to jednak zagadnienia wykraczające poza zakres niniejszej, doraźnej regulacji i będą przedmiotem odrębnych działań legislacyjnych.</p> <p>Natomiast z uwagi na negatywne opinie instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki wobec rozwiązania proponowanego w art. 2, odnoszące się przede wszystkim do możliwego obniżenia jakości prowadzonego kształcenia oraz zakres zgłoszonych uwag związanych z tym rozwiązaniem – odstępuje się od regulacji w art. 2.</p>
10	<p>Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich</p>	<p>dotatkowe propozycje legislacyjne</p>	<p>Odnosząc się do proponowanych zmian, uprzejmie zwracamy uwagę na następujące kwestie. Projekt przewiduje interwencję doraźną w trzech aspektach tj.: tworzenia kierunków studiów, prowadzenia postępowań doktorskich oraz prowadzenia szkół doktorskich. Do tych propozycji należy odnieść się pozytywnie.</p> <p>W projekcie ustawy powinny się jednak znaleźć przepisy dotyczące możliwości przystępowania do konkursów w programach inicjatyw doskonałości;</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>W projekcie powinny znaleźć się przepisy dotyczące możliwości przystępowania do konkursów w programach inicjatyw doskonałości. Dopuszczone do konkursu w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”, zwanego dalej „programem IDUB” (art. 388 ust. 1 pkt 2 oraz art. 395 ust. 1 PSWiN) powinny być uczelnie, w których w drugiej ewaluacji nie więcej niż 10% dyscyplin otrzymało kategorię naukową B.</p> <p>Prowadzenie działalności w kilkudziesięciu dyscyplinach, w sytuacji otrzymania kategorii naukowej B przez mniej niż 10% z nich, zwłaszcza w sytuacji wątpliwości dotyczących procesu ewaluacji, nie świadczy o niskim poziomie naukowym całej uczelni. Program IDUB nie powinien promować mniejszych uczelni, w których utrzymanie</p>	<p>UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</p> <p>Priorytetem programu IDUB jest wyłonienie i wsparcie uczelni, które będą dążyć do osiągnięcia statusu uczelni badawczej, a także będą w stanie skutecznie konkurować z najlepszymi ośrodkami akademickimi w Europie i na świecie. Konsekwencją ewentualnej zmiany przepisów ustawy dotyczących kryteriów przystąpienia do konkursu w ramach programu IDUB w sposób umożliwiający udział w tym konkursie uczelniom, którym w ramach ewaluacji przyznano kategorię naukową B w nie więcej niż 10% dyscyplin, byłby potencjalnie znaczny wzrost liczby podmiotów uprawnionych. Jest to równoznaczne ze złagodzeniem warunków przystąpienia do programu IDUB, co stoi w sprzeczności z jego celem. Podobnie sugerowana w postulacie zmiana przepisów PSWiN w zakresie kontynuacji udziału w programie IDUB przez jego aktualnych beneficjentów oznaczałaby obniżenie standardów tego programu.</p> <p>Należy również zwrócić uwagę na systemową komplementarność ustawowych inicjatyw doskonałości – programu IDUB i programu RID oraz przedsięwzięcia „Dydaktyczna inicjatywa doskonałości”. Uczelnie akademickie, które nie spełniają restrykcyjnych kryteriów przystąpienia do konkursu w programie IDUB, mają możliwość uczestnictwa w konkursie w ramach programu</p>

		<p>wysokiej oceny wszystkich dyscyplin jest prostsze niż w największych uczelniach.</p> <p>Analizie winna zostać poddana interpretacja przepisów dotyczących ewentualnego kontynuowania uczestniczenia w programie IDUB przez obecnych beneficjentów – kontynuacja udziału w programie w przypadku spełnienia warunków z art. 394 ust. 2 PSWiN, nie powinna być blokowana przez otrzymanie nie więcej niż dwóch kategorii naukowych B. Przepisy dotyczące uczestnictwa w programie „Regionalna inicjatywa doskonałości”, zwanym dalej „programem RID” (art. 397 PSWiN), wydają się nie wymagać szczególnych rozwiązań.</p>	<p>RID. Program ten jest adresowany do wyróżniających się w swoich regionach uczelni akademickich, które nie spełniają ustawowych kryteriów przystąpienia do konkursu w ramach programu IDUB, ale pełnią ważną rolę jako lokalne „wyspy doskonałości” w określonych dyscyplinach istotnych dla rozwoju regionu. Rozszerzenie w tak znaczący sposób, to jest o możliwość posiadania kategorii naukowej B, kryteriów umożliwiających aplikowanie w konkursie w ramach programu IDUB skutkowałoby zdecydowanym zmniejszeniem puli uczelni uprawnionych do aplikowania w konkursie w ramach programu RID.</p>
11		<p>Projekt umożliwia tworzenie studiów przez podmioty prowadzące działalność naukową w dyscyplinach ocenionych w drugiej ewaluacji na B. Analogicznie należałoby potraktować możliwości potwierdzania efektów uczenia się (art. 71 ust 1 PSWiN). Nie ma istotnego uzasadnienia, by zróżnicować możliwość otwierania nowych kierunków studiów i potwierdzania efektów uczenia się.</p>	<p>UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</p> <p>Z uwagi na negatywne opinie instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki (PSRP, Polska Komisja Akredytacyjna) wobec proponowanego w art. 2 projektowanej ustawy rozwiązania, odnoszące się przede wszystkim do możliwego obniżenia jakości prowadzonego kształcenia, oraz zakres zgłoszonych uwag związanych z tym rozwiązaniem – odstępuje się od regulacji w art. 2. Z tych samych względów nie jest zasadne łągodzenie skutków drugiej ewaluacji w zakresie możliwości potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów, osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określony kierunek. Ponadto należy zauważyć, że w PSWiN przesłanki uprawniające do stosowania instytucji potwierdzania efektów uczenia się przy przyjmowaniu na studia są określone nie tylko w odniesieniu do posiadania przez uczelnię kategorii naukowej A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny albo dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowany jest ten kierunek, ale również dotyczą tych uczelni, które posiadają pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach – niezależnie od tego, czy i jakie kategorie naukowe posiadają.</p>
12		<p>Podobnie potraktowana powinna zostać możliwość nostryfikowania i potwierdzania ukończenia studiów przez cudzoziemców (art. 327 ust. 4 PSWiN). Nie ma merytorycznego uzasadnienia, by zróżnicować możliwość otwierania nowych kierunków studiów i nostryfikowania i potwierdzania ukończenia studiów przez cudzoziemców.</p>	<p>UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</p> <p>Z uwagi na negatywne opinie instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki wobec proponowanego w art. 2 projektowanej ustawy rozwiązania, odnoszące się przede wszystkim do możliwego obniżenia jakości prowadzonego kształcenia, oraz zakres zgłoszonych uwag związanych z tym rozwiązaniem – odstępuje się od</p>

				regulacji w art. 2. Z tych samych względów nie jest zasadne łagodzenie skutków drugiej ewaluacji w zakresie możliwości nostyfikowania i potwierdzania ukończenia studiów przez cudzoziemców.
13	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	dodatkowe propozycje legislacyjne	Rada uważa za zasadne rozważenie, czy analogiczne do zaproponowanych w projekcie dla tworzenia kierunków studiów rozwiązań nie powinny objąć potwierdzania efektów uczenia się, ponieważ ograniczenia wynikające z obniżenia kategorii naukowej mogą mieć w tych dziedzinach równie dotkliwe skutki.	<p style="text-align: center;">UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</p> <p>Z uwagi na negatywne opinie instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki wobec proponowanego w art. 2 projektowanej ustawy rozwiązania, odnoszące się przede wszystkim do możliwego obniżenia jakości prowadzonego kształcenia, oraz zakres zgłoszonych uwag związanych z tym rozwiązaniem – odstępuje się od regulacji w art. 2. Z tych samych względów nie jest zasadne łagodzenie skutków drugiej ewaluacji w zakresie możliwości potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów, osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określony kierunek. Ponadto należy zauważyć, że w PSWiN przesłanki uprawniające do stosowania instytucji potwierdzania efektów uczenia się przy przyjmowaniu na studia są określone nie tylko w odniesieniu do posiadania przez uczelnię kategorii naukowej A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny albo dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowany jest ten kierunek, ale również dotyczą tych uczelni, które posiadają pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach – niezależnie od tego, czy i jakie kategorie naukowe posiadają.</p>
14			Istotnym uzupełnieniem projektu powinny być przepisy odnoszące się do federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, zwanych dalej „federacjami”. Obowiązujący obecnie warunek likwidacji federacji w przypadku uzyskania w jakiegokolwiek dyscyplinie kategorii naukowej niższej niż B+ wydaje się zbyt surowy. Zasadne byłoby umożliwienie dalszego funkcjonowania federacji do czasu trzeciej ewaluacji, o ile w drugiej ewaluacji nie więcej niż dwie dyscypliny uzyskały kategorię naukową B. Takie rozwiązanie pozwoliłoby uniknąć destabilizacji struktur, które powstały w wyniku strategicznych decyzji konsolidacyjnych.	<p style="text-align: center;">UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</p> <p>Zgodnie z art. 174 PSWiN minister likwiduje federację w przypadku nieuzyskania przez nią kategorii naukowej A+, A albo B+ w co najmniej 1 dyscyplinie. Oznacza to, że w razie nieuzyskania jednej z wymienionych kategorii naukowych w co najmniej 1 dyscyplinie, minister wydaje decyzję o likwidacji federacji. Celem tego przepisu jest zapobieganie nadmiernemu obniżeniu poziomu naukowego federacji. Jest on ponadto spójny z art. 14 ust. 1 PSWiN – biorąc pod uwagę, że federację mogą utworzyć uczelnie akademickie, a więc te, które zgodnie z definicją zawartą w art. 14 ust. 1 muszą prowadzić działalność naukową i posiadać kategorię naukową A+, A albo B+ w co najmniej 1 dyscyplinie, a także uwzględniając podstawowe cele istnienia federacji (w tym wspólne prowadzenie działalności naukowej), propozycja wprowadzenia przepisu łagodzącego skutki otrzymania</p>

				<p>kategorii naukowej B przez federację, umożliwiającego dalsze funkcjonowanie federacji do czasu trzeciej ewaluacji, o ile w drugiej ewaluacji nie więcej niż dwie dyscypliny uzyskały kategorię naukową B, nie może być uznana za zasadną. Propozycja w zaproponowanym brzmieniu zmierza do ograniczenia rozwoju działalności naukowej federacji, którą mogą utworzyć uczelnie posiadające co najmniej kategorię B+ w co najmniej 1 dyscyplinie.</p>
15			<p>Projekt wymaga doprecyzowania w zakresie uczestnictwa uczelni w programie IDUB. Uczelnie, w których w drugiej ewaluacji nie więcej niż dwie dyscypliny otrzymały kategorię naukową B, powinny zachować prawo uczestnictwa w konkursach IDUB. Równocześnie należy zadbać (konieczna jest analiza i interpretacja odpowiednich przepisów) o to, by ewentualne obniżenie kategorii naukowej nie powodowało automatycznego wykluczenia z programu IDUB uczelni, które w dalszym ciągu spełniają inne kryteria doskonałości.</p>	<p>UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</p> <p>Jak wskazano w stanowisku do uwagi nr 10, sugerowana w postulatcie zmiana przepisów PSWiN w zakresie kontynuacji udziału w programie IDUB przez jego aktualnych beneficjentów oznaczałaby obniżenie standardów dotyczących wymagań, których spełnianie umożliwia udział w tym programie, co stoi w sprzeczności z celem jego ustanowienia.</p>

TABELA nr II – KONSULTACJE PUBLICZNE

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Jednostka redakcyjna projektu	Treść uwagi	<p>Stanowisko Ministra Nauki</p> <p>UWAGA UWZGLĘDNIONA</p> <p>UWAGA CZĘŚCIOWO UWZGLĘDNIONA</p> <p>UWAGA WYJAŚNIONA</p> <p>UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</p> <p>UWAGA WYJAŚNIONA</p>
16	Polska Komisja Akredytacyjna	art. 2 ust. 1	<p>Projektowane rozwiązania zakładają zachowanie przez uczelnie akademickie, które w ramach pierwszej ewaluacji za lata 2017–2021 uzyskały kategorię naukową B+, uprawnienia do tworzenia studiów bez konieczności uzyskania pozwolenia ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanego dalej „ministrem”, w przypadku gdy w ramach drugiej ewaluacji za lata 2022–2025 uzyskają kategorię naukową B. Uprawnienia mają zostać zachowane do czasu uzyskania określonej kategorii naukowej w ramach trzeciej ewaluacji (2026–2029). Studia utworzone na podstawie dotychczasowych uprawnień będą mogły być prowadzone do czasu ich likwidacji.</p> <p>Polska Komisja Akredytacyjna negatywnie ocenia propozycję przedłużenia posiadania uprawnienia do samodzielnego tworzenia studiów w przypadku uzyskania niższej kategorii naukowej w ramach drugiej ewaluacji. Dotychczasowe założenie polegało na uprzywilejowaniu</p>	<p>Z uwagi na negatywne opinie instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki (Polska Komisja Akredytacyjna, PSRP) wobec proponowanego w art. 2 rozwiązania, odnoszące się przede wszystkim do możliwego obniżenia jakości prowadzonego kształcenia, oraz zakres zgłoszonych uwag związanych z tym rozwiązaniem – odstępuje się od regulacji w art. 2.</p>

uczelni prowadzących wysokiej jakości działalność naukową, zwolnieniem z konieczności uzyskania pozwolenia ministra na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, przyporządkowanych do dyscypliny lub dyscypliny wiodącej, w której uczelnia posiadała kategorię naukową co najmniej B+. Komisja nie dostrzega obecnie uzasadnienia dla utrzymania przywileju dla uczelni, które obniżyły jakość prowadzonej działalności naukowej. W przypadku uzyskania niższej kategorii naukowej jako uzasadnione jawi się dokonanie przez Komisję wstępnej oceny spełnienia warunków prowadzenia studiów i zgodności studiów ze strategią uczelni – przeprowadzenie oceny programowej do czasu kolejnej ewaluacji. Utrzymanie uprzywilejowania uczelni pomimo uzyskania niższej kategorii naukowej rodzi ryzyko obniżenia jakości prowadzonego kształcenia.

W przypadku utrzymania proponowanego art. 2 ust. 1 w aktualnym brzmieniu Komisja zwraca uwagę na alternatywną możliwość wdrożenia nowelizacji polegającą na obowiązku przeprowadzenia oceny programowej przed rozpoczęciem kształcenia (formuła *ex-ante*), która w tym przypadku może dla uczelni zastąpić procedurę wyrażania opinii w przedmiocie spełnienia warunków prowadzenia studiów i zgodności projektowanego kształcenia ze strategią uczelni. Wskazana procedura jest elementem postępowania administracyjnego prowadzonego przez ministra w sprawie pozwolenia na utworzenie studiów. Nie spełnia ona jednak standardów europejskich i nie jest uznawana za akredytację. W aktualnie obowiązującym modelu studia w Polsce nie posiadają więc akredytacji podlegającej ujawnieniu w *The European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR)* aż do czasu przeprowadzenia obowiązkowej oceny programowej (formuła *ex-post*) po ukończeniu studiów przez pierwszy rocznik studentów. Ocena programowa w formule *ex-ante* (przed rozpoczęciem kształcenia) może zostać przeprowadzona tylko na wniosek uczelni.

Dodatkowo zauważyć należy, że projektowana regulacja niezasadnie dotyczy tylko uczelni akademickich, pomijając uczelnie zawodowe. Zgodnie z art. 14 ust. 1 PSWiN uczelnia jest uczelnią akademicką, jeżeli prowadzi działalność naukową i posiada kategorię naukową A+, A albo B+ w co

			najmniej 1 dyscyplinie. Jednakże, zgodnie z art. 15 ust. 5 PSWiN, uczelnia akademicka może złożyć do ministra wnioski o zakwalifikowanie jej do grupy uczelni zawodowych. W art. 53 ust. 7 pkt 1 PSWiN przywilej utworzenia studiów bez pozwolenia ministra dotyczy więc nie bez przyczyny każdej kategorii uczelni posiadających stosowne kategorie naukowe, bez rozróżnienia na uczelnie akademickie i zawodowe.	
17	Konferencja Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych	art. 2	Sugeruje się, aby w art. 2 uwzględniono możliwość „łagodzenia” skutków obniżenia (w drugiej ewaluacji) nie tylko oceny do kategorii naukowej B z oceny B+, ale również spadku do kategorii naukowej B z oceny A lub A+.	<p style="text-align: center;">UWAGA WYJAŚNIONA</p> <p>W związku z usunięciem z projektowanej ustawy art. 2 uwaga stała się bezprzedmiotowa. Niezależnie od powyższego należy wyjaśnić, że przepis art. 2 projektowanej ustawy regulował sytuację uczelni posiadających kategorię naukową co najmniej B+, a więc również A i A+.</p>
18			Sugeruje się, aby wprowadzić przepis łagodzący uzyskanie kategorii naukowej C przez jednostkę, która w poprzedniej ewaluacji miała kategorię naukową A lub A+.	<p style="text-align: center;">UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</p> <p>W związku z usunięciem z projektowanej ustawy art. 2 uwaga stała się bezprzedmiotowa. Niezależnie od powyższego kategoria naukowa C jest najniższą kategorią naukową przyznawaną w ramach oceny jakości działalności naukowej – nie potwierdza jakości prowadzonej działalności naukowej w danej dyscyplinie, a tym samym nie stanowi podstawy do utrzymania uprawnień wynikających z wcześniej uzyskanych kategorii naukowych, w tym A lub A+. Projektowana ustawa ma charakter epizodyczny i jej celem jest czasowe złagodzenie skutków drugiej ewaluacji w odniesieniu do podmiotów, które utraciły kategorię naukową co najmniej B+ i uzyskały kategorię naukową B. W tych przypadkach zmiana kategorii naukowej to różnica jednego poziomu, ale może generować ryzyko zakłócenia ciągłości kształcenia lub postępowań w sprawie nadania stopnia doktora. Natomiast uzyskanie kategorii naukowej C przez podmiot, który w wyniku poprzedniej ewaluacji uzyskał kategorię naukową A albo A+, oznacza znaczący spadek jakości. Tak duże obniżenie kategorii naukowej świadczy o wystąpieniu istotnych problemów w prowadzonej działalności naukowej, które nie dają podstaw do utrzymania uprawnień związanych z prowadzeniem kształcenia czy nadawaniem stopnia doktora.</p>

19	Komitet Nauk o Żywieniu Człowieka Polskiej Akademii Nauk	art. 3	<p>Projekt ustawy nie reguluje sytuacji doktorantów kształcących się w szkołach doktorskich prowadzonych przez jednostki, które utraciły prawo do kształcenia w danej dyscyplinie (np. uzyskały kategorię naukową C). Brakuje podstaw prawnych dla kontynuowania nauki w innej jednostce oraz zasad finansowania w takich przypadkach. Zgodnie z obecnym brzmieniem uczelnie, które uzyskają w danej dyscyplinie kategorię naukową B, będą mogły kontynuować wszczęte wcześniej postępowania w sprawie nadania stopnia doktora do czasu trzeciej ewaluacji – i to nie budzi zastrzeżeń. Natomiast brak możliwości otwierania nowych postępowań, czy w momencie uzyskania kategorii naukowej C – konieczność „przekazania doktorantów” do innych jednostek, z wyższą kategorią naukową, jest już sprawą dyskusyjną. Oznacza to, że przy istniejącym obecnie, wadliwym systemie oceny jednostek, dana jednostka traci możliwości rozwoju i przenosi „karę” za niską kategorię naukową instytucji na doktorantów.</p> <p>Analogicznie szkoły doktorskie w instytucjach z kategorią naukową B nie będą mogły rekrutować nowych doktorantów. Co więcej, uczelnia będzie musiała ponieść koszty związane z przeniesieniem toczących się postępowań do innej instytucji. W naszej opinii brak jest podstaw prawnych odnośnie do kontynuacji nauki w innej jednostce o wyższej kategorii naukowej oraz zasad finansowania takich postępowań. Ponadto nasuwa się pytanie, co z przeniesieniem praw autorskich, sfinansowanych już badań itp.?</p> <p>W projekcie zapisano, że celem zaproponowanych zmian jest zabezpieczenie przed negatywnymi konsekwencjami utraty wysokiej kategorii naukowej, jednak w tych propozycjach nie zostało to zawarte.</p> <p>Projekt ustawy łagodzącej skutki ewaluacji ma charakter doraźny i zachowawczy, stąd też nasuwa się pytanie, czy ma to sens. Aktualny model ewaluacji, jak powszechnie wiadomo, jest nierzetelny w ocenie, a zaproponowane przepisy bardziej pogłębią istniejący chaos niż naprawiają błędy systemu oceny jakości działalności naukowej.</p>	<p style="text-align: center;">UWAGA WYJAŚNIONA</p> <p>Projektowana ustawa nie reguluje sytuacji doktorantów kształcących się w szkołach doktorskich prowadzonych przez podmioty, które utraciły prawo do kształcenia w danej dyscyplinie, ponieważ postępowanie w razie zaprzestania kształcenia doktorantów w danej dyscyplinie zostało już uregulowane w art. 206 PSWiN. Projektowana ustawa ma charakter epizodyczny i nie zmienia zasad określonych w tym zakresie w PSWiN. Jej celem jest złagodzenie wybranych skutków drugiej ewaluacji w celu zapewnienia możliwości wykonywania podstawowych zadań przez podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki (prowadzenie szkół doktorskich, nadawanie stopnia doktora). Ustawa nie przebudowuje natomiast modelu ewaluacji ukształtowanego w art. 265 i następnym PSWiN ani nie zmienia zasad w zakresie nadawania kategorii naukowych.</p> <p>Projektowana ustawa nie przenosi również „kary” za niską kategorię naukową podmiotu na doktorantów, lecz ma na celu ochronę ich interesów i zapewnienie ciągłości kształcenia rozpoczętego zgodnie z obowiązującymi przepisami. Uzasadnienie projektowanej ustawy wskazuje, że brak rozwiązań łagodzących prowadziłyby do nagłej i nieprzewidzianej konieczności zmiany podmiotu doktoryzującego, jak również wiązałyby się z dodatkowymi kosztami i ryzykiem dla doktorantów. Dlatego przewidziano mechanizm chroniący takie osoby, umożliwiający dokończenie wszczętych postępowań oraz zapewnienie ciągłości kształcenia, a w przypadku utraty uprawnień wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym koszty postępowania o nadanie stopnia doktora przeprowadzonego w innym podmiocie poniesie podmiot, który utracił uprawnienie, a który prowadził kształcenie.</p>
20	Komitet Nauk o Sztuce Polskiej Akademii	art. 3 ust. 2	<p>Niejasny jest art. 3 ust. 2 mówiący o konieczności przeniesienia postępowań o nadanie stopnia doktora do innego podmiotu w przypadku nadania kategorii naukowej</p>	<p style="text-align: center;">UWAGA WYJAŚNIONA</p> <p>Zgodnie z art. 185 ust. 1 PSWiN uprawnienie do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie zostało ściśle</p>

	Nauk		C. Czy analogicznie jak w powyższym wypadku przenosi się wszystkie z danej szkoły doktorskiej (czyli prowadzone również w dyscyplinach, które otrzymały kategorie naukowe A+, A i B+), czy tylko te, które są prowadzone w dyscyplinach, które otrzymały kategorię naukową C? Kwestia ta wymaga to doprecyzowania.	skorelowane z posiadaną kategorią naukową. Przepisy łagodzące skutki ewaluacji nie naruszają tej zasady. Przepisy wskazane w art. 3 ust. 2 (obecnie art. 2 ust. 2) projektowanej ustawy także regulują tę sprawę w sposób precyzyjny, wskazując, że chodzi wyłącznie o postępowania w danej dyscyplinie, w której utracono uprawnienia do nadawania stopnia doktora.
21	Komitet Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk	art. 4	Zgodnie z obecnym brzmieniem przepisów możliwe są rozbieżne interpretacje co do dopuszczalności kontynuowania kształcenia w szkołach doktorskich po kolejnej ewaluacji. Przepis wymaga doprecyzowania, by nie ograniczał działalności jednostek, które poprawiły kategorię naukową.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Uwaga jest niezrozumiała. Nie wskazano na konkretne interpretacje co do dopuszczalności kontynuowania kształcenia w szkołach doktorskich, ani na potencjalne ograniczenia działalności podmiotów, które uzyskały wyższą kategorię naukową.
22	Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich	art. 4	Przepisy art. 4 odnoszące się do prowadzenia szkół doktorskich nie są w pełni precyzyjne. Wydaje się uzasadnione, by wstrzymać rekrutację do programu doktorskiego powiązanego z dyscypliną ocenioną w drugiej ewaluacji jako B aż do czasu trzeciej ewaluacji, jednocześnie pozwalając na kontynuację kształcenia doktorantom już przyjętym. Przepis art. 4 ust. 2 przewidujący wstrzymanie naboru do szkoły doktorskiej w całości, jest zrozumiały w przypadku szkół prowadzonych w dwóch lub trzech dyscyplinach. Jeśli jednak szkoła doktorska obejmuje wiele dyscyplin i kategoria naukowa tylko jednej z nich została obniżona do B, podczas gdy pozostałe mają kategorie naukowe B+ lub wyższe, obniżenie kategorii naukowej jednej dyscypliny nie powinno blokować rekrutacji do programów opartych na dyscyplinach nadal posiadających wysokie kategorie. Ograniczenie powinno dotyczyć wyłącznie programu związanego z tą konkretną dyscypliną oraz programów, w których udział tej dyscypliny w kształceniu przekracza określony próg (np. 20%). Aby jednak zabezpieczyć jakość szkoły doktorskiej jako całości, można rozważyć alternatywne kryteria wstrzymania naboru do całej szkoły — np. gdy więcej niż 1/3 dyscyplin wchodzących w zakres programów otrzyma w drugiej ewaluacji kategorię naukową B.	UWAGI UWZGLĘDNIONE Przepis art. 4 (obecnie art. 3) projektowanej ustawy zostanie zmodyfikowany przez dookreślenie, że przypadek całkowitego zaprzestania rekrutacji do szkoły doktorskiej dotyczy wyłącznie sytuacji, w której podmiot – w wyniku uzyskania w określonej liczbie dyscyplin, w których prowadzi szkołę doktorską, kategorii naukowej B – przestanie spełniać warunek, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 PSWiN, tj. nie będzie spełniał określonych w tych przepisach minimalnych wymogów uprawniających do prowadzenia szkoły doktorskiej. W sytuacji natomiast, w której podmiot – mimo uzyskania w określonej liczbie dyscyplin, w których prowadzi szkołę doktorską, kategorii naukowej B – nie przestanie spełniać warunku, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 PSWiN, będzie mógł nadal prowadzić szkołę doktorską i rekrutować do tej szkoły w dyscyplinach, w których uzyskał kategorię naukową co najmniej B+, natomiast w dyscyplinie albo w dyscyplinach, w których otrzymał kategorię naukową B, będzie mógł wyłącznie kontynuować kształcenie doktorantów, którzy je rozpoczęli nie później niż w roku akademickim, w którym ta kategoria naukowa została przyznana, tj. bez prawa do prowadzenia rekrutacji w tej dyscyplinie albo w tych dyscyplinach.
23	Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk	art. 4	Wątpliwości budzi szczegółowe rozwiązanie odnoszące się do prowadzenia szkół doktorskich: Uznajemy za szkodliwe wprowadzenie w tym przypadku odpowiedzialności zbiorowej i utratę przez podmiot	

			<p>uprawnienia do prowadzenia szkoły doktorskiej w przypadku przyznania kategorii naukowej B w wyniku drugiej ewaluacji w co najmniej jednej dyscyplinie, w której jest prowadzone kształcenie w tej szkole. Taki przepis oznacza, że „podmiot nie będzie mógł prowadzić rekrutacji do tej szkoły ani kształcić nowych doktorantów w żadnej dyscyplinie, nawet w tej, w której uzyska kategorię naukową A+, A albo B+” (OSR – łagodzenie skutków ewaluacji na lata 2022–2025, s. 4).</p>
24	<p>Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk</p>	<p>art. 4</p>	<p>Zwraca się uwagę na wątpliwości dotyczące regulacji zakazującej prowadzenia rekrutacji do szkoły doktorskiej i kształcenia w niej nowych doktorantów w każdej dyscyplinie, w której jest prowadzone kształcenie w szkole doktorskiej, nawet jeśli tylko w jednej z nich uzyska kategorię naukową B (nie spełni warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 PSWiN). Dopiero jeśli w wyniku trzeciej ewaluacji podmiot uzyska kategorię naukową wyższą niż B i zacznie spełniać warunek, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 PSWiN, szkoła doktorska będzie mogła być przez ten podmiot nadal prowadzona, a rekrutacja będzie wznowiona. Dlatego uzasadnionym wydaje się objęcie tym zakazem tylko dyscypliny, która uzyskała kategorię naukową B.</p>
25	<p>Konferencja Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich</p>	<p>art. 4</p>	<p>Pewne wątpliwości budzą rozwiązania zaproponowane w art. 4, a dotyczące kształcenia w szkołach doktorskich. O ile nie budzi zastrzeżeń kwestia możliwości kontynuacji kształcenia po uzyskaniu niższej kategorii naukowej, jak również ograniczenia dotyczące możliwości prowadzenia rekrutacji, o tyle zakres tych ograniczeń jest sformułowany zbyt ogólnikowo. Zgodnie z definicją ustawową zawartą w art. 198 ust. 2 PSWiN szkoła doktorska „jest zorganizowaną formą kształcenia w co najmniej 2 dyscyplinach”. Zgodnie z art. 198 ust. 4 PSWiN dopuszczalne jest również w określonych przypadkach kształcenie wyłącznie w jednej dyscyplinie. Z założenia zatem szkoły doktorskie są głównie wielodyscyplinarne, nierzadko prowadzone w postaci jednej szkoły doktorskiej dla całej uczelni. Nie wydaje się zatem uzasadnionym, by w przypadku uzyskania niższej kategorii naukowej w jednej dyscyplinie nakładać sankcje opisane w art. 4 projektu na całe szkoły doktorskie. Sugerujemy, by skwantyfikować i określić progi, powyżej których dochodzi do zakończenia</p>

			kształcenia lub rekrutacji, np. sankcje stosuje się w sytuacjach dotyczących określonego ułamka dyscyplin szkoły, które utraciły uprawnienia lub wskazania konkretnej liczby.
26	Uniwersytet Rzeszowski	art. 4	<p>Zwraca się uwagę na nierówne traktowanie podmiotów w zależności od przyjętego modelu organizacyjnego szkół doktorskich.</p> <p>Zgodnie z projektowanym przepisem w przypadku, gdy podmiot utraci kategorię naukową B+ lub wyższą w co najmniej jednej dyscyplinie, w której prowadzi kształcenie w szkole doktorskiej, a przez to przestanie spełniać warunki określone w art. 198 ust. 3–5 PSWiN, nie będzie mógł prowadzić rekrutacji do tej szkoły doktorskiej ani kształcić nowych doktorantów w żadnej dyscyplinie, nawet w tej, w której uzyska kategorię naukową A+, A lub B+.</p> <p>W przypadku uczelni posiadających jedną szkołę dokorską obejmującą wiele dyscyplin (tak jak Uniwersytet Rzeszowski – 23 dyscypliny) przepis ten skutkuje całkowitym wstrzymaniem rekrutacji, mimo że znaczna część dyscyplin nadal będzie posiadać kategorię naukową uprawniającą do prowadzenia kształcenia doktorantów. To oznacza, że słabszy wynik jednej dyscypliny wpłynie na to, że przez następne 4 lata (aż do 2030 roku) nie będzie żadnej rekrutacji do szkoły doktorskiej, nawet w dyscyplinach z kategorią naukową A+, A czy B+. Wydaje się to zbyt daleko idące i zarazem krzywdzące dla dyscyplin, które osiągną w ewaluacji wyniki wyróżniające (A+) oraz bardzo dobre (A) i dobre (B+). W naszym przekonaniu właściwa byłaby w tym przypadku sankcja odnosząca się tylko do dyscypliny osiągającej słabszy wynik. Stosowanie tutaj zasady odpowiedzialności zbiorowej będzie miało zatem charakter dyskryminacyjny.</p> <p>Tymczasem uniwersytety realizujące (dodatkowo finansowany) program IDUB oraz inne uczelnie, które posiadają kilka szkół doktorskich w analogicznej sytuacji utraciłyby możliwość rekrutacji wyłącznie w jednej ze szkół, zachowując pełne uprawnienia w pozostałych. Taki stan prawny prowadziłby do dyskryminacji podmiotów o zintegrowanej strukturze szkoły doktorskiej i byłby sprzeczny z zasadą równego traktowania uczelni publicznych.</p>

			<p>W związku z powyższym wnosimy o rozważenie zmiany projektowanego przepisu poprzez jego doprecyzowanie w sposób zapewniający równe traktowanie uczelni.</p> <p>Proponowany alternatywny przepis:</p> <p><i>„1. W przypadku gdy podmiot utraci kategorię naukową B+ lub wyższą w co najmniej jednej dyscyplinie, w której prowadzone jest kształcenie w szkole doktorskiej, utrata możliwości rekrutacji i kształcenia nowych doktorantów dotyczy wyłącznie tej dyscypliny, w której podmiot nie spełnia warunków, o których mowa w art. 198 ust. 3–5 ustawy.</i></p> <p><i>W pozostałych dyscyplinach, w których podmiot spełnia te warunki, kształcenie oraz rekrutacja nowych doktorantów mogą być kontynuowane.”</i></p> <p>Taka redakcja przepisu zapewni proporcjonalność i sprawiedliwość w stosunku do wszystkich uczelni niezależnie od przyjętego modelu organizacyjnego szkół doktorskich. Jednocześnie utrzyma zasadę, że kształcenie doktorantów może być prowadzone wyłącznie w dyscyplinach o odpowiednio wysokiej kategorii naukowej, zgodnie z intencją ustawodawcy.</p>
27	Komitetu Nauk o Literaturze Polskiej Akademii Nauk	art. 4	<p>Zapis w uzasadnieniu: <i>„Natomiast podmiot, który na skutek uzyskania kategorii naukowej B w co najmniej jednej dyscyplinie, w której jest prowadzone kształcenie w szkole doktorskiej, a tym samym zaprzestania spełniania warunku, o którym mowa w art. 198 ust. 3–5 PSWiN, nie będzie mógł w ogóle prowadzić rekrutacji do tej szkoły i kształcić nowych doktorantów w żadnej dyscyplinie, nawet w tej, w której uzyskał kategorię naukową A+, A albo B+”</i> oznacza, że słabszy wynik jednej dyscypliny (czyli kategoria naukowa B, nie mówiąc już nawet o C) wpłynie na to, że nie będzie przez następne 4 lata (aż do 2030 roku) żadnej rekrutacji do szkoły doktorskiej, nawet w dyscyplinach z kategorią naukową A czy A+. To rozwiązanie jest zbyt daleko idące i krzywdzące dla dyscyplin, które osiągną dobre wyniki, a nawet wyróżniające (A+). Czy nie wystarczyłaby tu sankcja odnosząca się tylko do dyscypliny osiągającej słabszy wynik? To i tak będzie dotkliwie, a karanie tych z kategorią naukową A i A+ za słabe osiągnięcia innych dyscyplin wzbudzi spore kontrowersje.</p>

28	Komitet Nauk o Sztuce Polskiej Akademii Nauk	art. 4 ust. 1 pkt 2	Poważne wątpliwości budzi stosowanie odpowiedzialności zbiorowej, tzn. brak możliwości rekrutacji do szkoły doktorskiej przez 5 lat dla wszystkich współtworzących ją dyscyplin w przypadku, gdy jedna z nich otrzyma kategorię naukową B. Wydaje się, że zasadne byłoby wprowadzenie ścieżki naprawczej pozwalającej na poprawę kategorii naukowej po roku lub dwóch.	
29	Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej Polskiej Akademii Nauk	art. 4 ust. 4	Umiarkowanie popieramy przepis art. 4 ust. 4 projektowanej ustawy nakładający na jednostkę, która utraciła uprawnienia, obowiązek pokrycia kosztów postępowania doktorskiego w innym podmiocie.	UWAGA WYJAŚNIONA Obowiązek pokrycia kosztów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora przez podmiot, który utracił uprawnienia do nadawania tego stopnia w danej dyscyplinie, osobie, która ukończyła kształcenie w szkole doktorskiej prowadzonej przez ten podmiot, jest uzasadniony. Nie byłoby właściwe obarczać dodatkowym obowiązkiem finansowym podmiotu, który nie kształcił danej osoby w szkole doktorskiej i nie spodziewał się, że będzie musiał ponieść taki wydatek. Projektodawca pozostaje na stanowisku, że to podmiot, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia w danej dyscyplinie i ponosi odpowiedzialność za obniżenie poziomu prowadzonej działalności naukowej, powinien być w konsekwencji odpowiedzialny za pokrycie kosztów postępowania awansowego.
30	Komitetu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk	uzasadnienie	Projekt ma charakter doraźny i nie rozwiązuje strukturalnych problemów PSWiN. Uzasadnienie nie przedstawia analizy skutków regulacji, w tym organizacyjnych i finansowych, zwłaszcza dla RDN. Prezydium Komitetu stoi na stanowisku, że zamiast wprowadzania kolejnych ustaw epizodycznych należy dążyć do systemowego doprecyzowania przepisów PSWiN tak, aby zapewnić trwałe i jasne reguły prowadzenia oraz kontynuowania postępowań doktorskich i habilitacyjnych w przypadku utraty uprawnień przez jednostki.	UWAGA WYJAŚNIONA Projektowana ustawa ma charakter epizodyczny i nie zmienia zasad określonych w tym zakresie w PSWiN. Jej celem jest złagodzenie wybranych skutków drugiej ewaluacji w celu zapewnienia możliwości wykonywania podstawowych zadań przez podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki (prowadzenie szkół doktorskich, nadawanie stopnia doktora). Nie ma możliwości precyzyjnego określenia skutków drugiej ewaluacji, ponieważ ocena rozpoczęła się w dniu 1 stycznia 2026 r., a decyzje w sprawie kategorii naukowych zostaną wydane do dnia 31 lipca 2026 r. Wskazane ograniczenia czasowe uniemożliwiłyby podjęcie skutecznej interwencji legislacyjnej na poziomie ustawowym. Niemniej jednak są prowadzone prace, aby przy jednej z najbliższych nowelizacji PSWiN rozwiązać problem kompleksowo na gruncie legislacyjnym. Jednocześnie należy wskazać, że kwestie kontynuowania postępowań w sprawie nadania stopnia doktora oraz sytuacja doktorantów w przypadku zaprzestania kształcenia w danej

				<p>dyscyplinie są uregulowane w obowiązujących przepisach. Zgodnie z art. 206 PSWiN, w przypadku zaprzestania kształcenia doktorantów w danej dyscyplinie podmiot, który prowadził to kształcenie, powinien zapewnić doktorantowi możliwość kontynuowania kształcenia w innym podmiocie. Podobne rozwiązanie przyjęto w przypadku utraty uprawnienia do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie albo dziedzinie (art. 185 ust. 4 PSWiN), Projektowana ustawa przewiduje rozwiązania jedynie w zakresie skutków drugiej ewaluacji, wprowadzając mechanizmy dotyczące kontynuowania wszczętych postępowań w sprawie nadania stopnia doktora bez naruszania systemowych zasad określonych w PSWiN. Ponadto należy zauważyć, że postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, w tym kwestie jego kontynuowania w przypadku utraty uprawnienia, zostały uregulowane w art. 220 ust. 12a PSWiN. Projekt nie ingeruje zatem w obszary, które zostały wcześniej systemowo rozstrzygnięte, lecz ma charakter czasowy, dostosowany do szczególnych okoliczności związanych z drugą ewaluacją.</p>
31	Komitetu Nauk o Literaturze Polskiej Akademii Nauk	uwaga ogólna	<p>Możliwość wszczynania nowych przewodów doktorskich w przypadku uzyskania kategorii naukowej B jest wykluczona do czasu uzyskania nowej, wyższej oceny w trzeciej ewaluacji. Oznacza to, że osoba przyjęta do szkoły doktorskiej w 2025 r. w realiach kategorii naukowej B+ w przypadku uzyskania przez jednostkę kategorii naukowej B, nie będzie mogła aż do 2030 r. wszcząć swojego przewodu, mimo że studia w szkole doktorskiej w dyscyplinie będą nadal prowadzone. Przepisy projektu ustawy nic nie mówią o takiej sytuacji, a szkoda, bo tracimy tych ludzi z pola widzenia. Projekt ustawy odnosi się tylko do kategorii naukowej C i mówi, że przewód może być wszczęty w innym podmiocie na koszt jednostki prowadzącej szkołę doktorską, ale nie mówi nic o podmiotach z kategorią naukową B. Czy to oznacza, że takie osoby będą musiały otworzyć przewód w innym podmiocie, jeśli podmiot prowadzący uzyska kategorię naukową B lub ewentualnie musiałyby poczekać do następnej oceny w 2030 r. z nadzieją, że będzie wyższa?</p>	<p style="text-align: center;">UWAGA WYJAŚNIONA</p> <p>Zarówno uzyskanie przez podmiot kategorii naukowej C, jak i B skutkuje utratą uprawnień do nadawania stopnia doktora i prowadzenia szkoły doktorskiej. Projektodawca przewidział jednak, że część doktorantów może zakończyć kształcenie w szkole doktorskiej przed uzyskaniem przez podmiot kategorii naukowej w wyniku trzeciej ewaluacji, a tym samym przed ewentualnym ponownym uzyskaniem uprawnienia do nadawania stopnia doktora. Stąd w art. 4 ust. 4 projektowanej ustawy ustanowiono mechanizm chroniący takie osoby i wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym koszty postępowania w sprawie nadania stopnia doktora przeprowadzonego w innym podmiocie poniesie podmiot, który utracił uprawnienie, a który prowadził kształcenie doktoranta. Przepis ten zapewnia ochronę doktorantów i gwarantuje możliwość uzyskania stopnia doktora mimo utraty uprawnień przez podmiot.</p>
32	Konferencja Dziekanów	dodatkowa propozycja	<p>Wnosi się, by proponowaną ustawą objąć regulacje związane z uprawnieniami uczelni do udziału w konkursie w ramach</p>	<p style="text-align: center;">UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</p> <p>Kategorie naukowe nadane w ramach drugiej ewaluacji nie</p>

	Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich	legislacyjna	programu IDUB, przy czym dotyczy to zarówno uczelni będących obecnie beneficjentami programu, jak i uczelni, które mają przystąpić do konkursu II edycji. Jest to szczególnie istotne w sytuacji, gdy druga ewaluacja i procedura konkursowa programu mają miejsce w tym samym roku. Za absolutnie niezbędną uznajemy konieczność określenia, czy kategorie naukowe nadane w 2026 r., a obowiązujące od dnia 1 stycznia 2027 r., mają wpływ na uprawnienia uczelni do startu w procedurach konkursowych II edycji, bądź też w kontynuacji programu IDUB.	będą miały wpływu na uprawnienia uczelni do przystąpienia do II konkursu w ramach programu IDUB ani kontynuacji w II edycji programu IDUB przez uczelnie wyłonione w I konkursie w ramach programu IDUB, ponieważ wiążące w tym zakresie (tj. w II edycji programu IDUB) będą wyniki ewaluacji za lata 2017–2021. Wyniki drugiej ewaluacji będą miały natomiast wpływ na możliwość uczestnictwa w II konkursie w ramach programu RID.
33	Konferencja Rektorów Uniwersytetów Polskich	dodatkowe propozycje legislacyjne	Skoro projekt umożliwia tworzenie studiów przez rozważaną klasę podmiotów, pojawia się pytanie, czy podobne traktowanie nie powinno objąć potwierdzania efektów uczenia się (art. 71 ust. 1 PSWiN). Podobne wątpliwości dotyczą nostryfikacji i potwierdzania ukończenia studiów przez cudzoziemców (art. 327 ust. 4 PSWiN).	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Z uwagi na negatywne opinie instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki (Polska Komisja Akredytacyjna, Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej) wobec proponowanego w art. 2 projektowanej ustawy rozwiązania, odnoszące się przede wszystkim do możliwego obniżenia jakości prowadzonego kształcenia, oraz zakres zgłoszonych uwag związanych z tym rozwiązaniem – odstępuje się od regulacji w art. 2. Z tych samych względów nie jest zasadne łagodzenie skutków drugiej ewaluacji w zakresie możliwości potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów, osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określony kierunek. Ponadto należy zauważyć, że w PSWiN przesłanki uprawniające do stosowania instytucji potwierdzania efektów uczenia się przy przyjmowaniu na studia są określone nie tylko w odniesieniu do posiadania przez uczelnię kategorii naukowej A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny albo dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowany jest ten kierunek, ale również dotyczą tych uczelni, które posiadają pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach – niezależnie od tego, czy i jakie kategorie naukowe posiadają.
34			Projekt powinien zawierać złagodzenie skutków otrzymania kategorii naukowej B przez federację. Obecne brzmienie art. 174 PSWiN przewiduje likwidację federacji, jeżeli w ewaluacji którakolwiek dyscyplina otrzyma kategorię naukową niższą niż B+. Rozsądne byłoby pozwolić federacji istnieć do czasu trzeciej ewaluacji, jeżeli w drugiej ewaluacji nie więcej niż dwie dyscypliny otrzymały kategorię naukową B.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Zgodnie z art. 174 PSWiN minister likwiduje federację w przypadku nieuzyskania przez nią kategorii naukowej A+, A albo B+ w co najmniej 1 dyscyplinie. Oznacza to, że w razie nieuzyskania jednej z wymienionych kategorii naukowych w co najmniej 1 dyscyplinie, minister wydaje decyzję o likwidacji federacji. Celem tego przepisu jest zapobieganie nadmiernemu obniżeniu poziomu naukowego federacji. Jest on ponadto spójny z art. 14 ust. 1 PSWiN – biorąc pod uwagę,

				że federację mogą utworzyć uczelnie akademickie, a więc te, które zgodnie z definicją zawartą w art. 14 ust. 1 PSWiN muszą prowadzić działalność naukową i posiadać kategorię naukową A+, A albo B+ w co najmniej 1 dyscyplinie, a także uwzględniając podstawowe cele istnienia federacji (w tym wspólne prowadzenie działalności naukowej), propozycja wprowadzenia przepisu łagodzącego skutki otrzymania kategorii naukowej B przez federację, umożliwiającego dalsze funkcjonowanie federacji do czasu trzeciej ewaluacji, o ile w drugiej ewaluacji nie więcej niż dwie dyscypliny uzyskają kategorię naukową B, nie może być uznana za zasadną. Propozycja w zaproponowanym brzmieniu zmierza do ograniczenia rozwoju działalności naukowej federacji, którą mogą utworzyć uczelnie posiadające co najmniej kategorię naukową B+ w co najmniej 1 dyscyplinie.
35			W projekcie powinny znaleźć się szczególne przepisy dotyczące dopuszczania do konkursów w ramach programów inicjatyw doskonałości. Do konkursu w programie IDUB (art. 388 ust. 1 pkt 2 oraz art. 395 ust. 1 PSWiN) powinny być dopuszczone te uczelnie, w których w drugiej ewaluacji nie więcej niż dwie dyscypliny otrzymały kategorię naukową B. Należy przeanalizować także interpretację przepisów dotyczących możliwości kontynuacji udziału w programie IDUB przez obecnych beneficjentów — kontynuacja, o ile spełnione są warunki art. 394 ust. 2 PSWiN, nie powinna być blokowana przez wystąpienie nie więcej niż dwóch kategorii naukowych B. Regulacje dotyczące uczestnictwa w programie RID (art. 397 PSWiN) nie wydają się wymagać odrębnych rozwiązań.	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Patrz stanowisko do uwag nr 10 i 15.
36	Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk	dodatkowa propozycja legislacyjna	<p>Pozytywnie oceniamy połączenie kategorii naukowej z prawem do prowadzenia kierunku studiów i popieramy zaproponowane regulacje, które zakładają przejściowe rozwiązania w zakresie prowadzenia kierunków przez podmioty tracące uprawnienia.</p> <p>Natomiast zdecydowanie nie popieramy kontynuacji stanu prawnego, w którym przydzielanie uprawnień do nadawania stopni naukowych będzie powiązane wyłącznie z kategoriami naukowymi, bez uwzględnienia kryterium minimum kadrowego. Wiele podmiotów, które aktualnie posiadają kategorię naukową B+ i korzystają z uprawnień</p>	UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA Propozycja wykracza poza cel projektowanej ustawy, która ma charakter epizodyczny, w związku z czym nie może ingerować w sposób trwały w przepisy PSWiN. Niemniej jednak kwestia wprowadzenia tzw. „minimum kadrowego” w przypadku postępowań awansowych w systemie szkolnictwa wyższego i nauki pozostaje tematem analiz.

			w zakresie doktoryzowania i habilitowania w ramach poszczególnych dyscyplin, nie posiada kadry naukowej (doktorów habilitowanych i profesorów reprezentujących daną dyscyplinę). Wprowadzenie łagodzących rozwiązań bez ustalenia minimum kadrowego spowoduje, że ta sytuacja będzie kontynuowana.	
37	Komitetu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk	dodatkowa propozycja legislacyjna	Projekt nie reguluje sytuacji doktorantów kształcących się w szkołach doktorskich prowadzonych przez jednostki, które utraciły prawo do kształcenia w danej dyscyplinie (np. uzyskały kategorię naukową C). Brakuje podstaw prawnych dla kontynuowania nauki w innej jednostce oraz zasad finansowania takich przypadków.	UWAGA WYJAŚNIONA Patrz stanowisko do uwagi nr 19.
38	Komitet Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk	dodatkowe propozycje legislacyjne	Projekt odnosi się wyłącznie do postępowań w sprawie nadania stopnia doktora, pomijając analogiczne kwestie dotyczące stopnia doktora habilitowanego. Komitet proponuje więc rozważenie rozszerzenia regulacji analogicznie do art. 3, tak aby obejmowała również postępowania habilitacyjne;	UWAGA WYJAŚNIONA Zgodnie z art. 212 PSWiN, uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego posiadają uczelnia, instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk, instytut badawczy, międzynarodowy instytut naukowy utworzony na podstawie ustawy, działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, które w danej dyscyplinie naukowej albo artystycznej, zwanej dalej „dyscypliną”, posiadają kategorię naukową A+, A albo B+. W przypadku uzyskania przez wskazany podmiot w wyniku drugiej ewaluacji, kategorii naukowej B albo niższej utraci on uprawnienie do nadawania stopnia doktora habilitowanego. W takiej sytuacji znajdzie zastosowanie przepis art. 221 ust. 12a PSWiN, który określa dwa tryby postępowania w zależności od momentu, w którym znajduje się dane postępowanie w dniu utraty uprawnień przez podmiot habilitujący – przed powołaniem komisji habilitacyjnej albo po jej powołaniu. W pierwszym przypadku całe postępowanie jest prowadzone przez nowy podmiot wyznaczony przez RDN, który musi posiadać uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w danej dyscyplinie. W drugim przypadku powołana komisja habilitacyjna kontynuuje czynności, o których mowa w art. 221 ust. 8–11 PSWiN, w tym przekazuje uchwałę zawierającą opinię w sprawie nadania stopnia naukowego albo stopnia w zakresie sztuki nowemu podmiotowi habilitującemu.
39			W wielu jednostkach kierunki mogą być przypisane do więcej niż jednej dyscypliny, stąd Komitet sugeruje doprecyzowanie, że ochrona przewidziana w projekcie	UWAGA WYJAŚNIONA Użyte w uwadze sformułowanie „kierunki międzydyscyplinarne” jest nieprecyzyjne, w związku z tym

			<p>obejmuje również kierunki międzydyscyplinarne, w sytuacji gdy tylko jedna z dyscyplin wiodących uzyska kategorię naukową B.</p> <p>W opinii Komitetu powyższe uregulowanie powinno korzystnie wpłynąć na efektywność postępowań w przewodach doktorskich i umożliwić doktorantom uzyskanie stopnia doktora oraz usprawnić organizację szkół doktorskich.</p>	<p>przyjęto, że w uwadze chodzi o programy kształcenia w szkołach doktorskich. Projektowane przepisy przewidują, że programy kształcenia mogą być kontynuowane, ale nie można prowadzić rekrutacji nowych doktorantów, którzy mieliby realizować ten program, jeżeli choć jedna z dyscyplin objętych programem kształcenia uzyska kategorię naukową B. W takim przypadku rekrutacja powinna zostać wstrzymana albo program powinien zostać dostosowany przez wyłączenie dyscypliny z kategorią naukową B. Kategorie naukowe odnoszą się do dyscyplin, a nie do programów kształcenia, dlatego projekt nie przewiduje odrębnej ochrony dla kierunków międzydyscyplinarnych w sytuacji uzyskania kategorii naukowej B przez jedną z dyscyplin wiodących. Kontynuacja kształcenia doktorantów zostaje jednak zapewniona.</p>
40	Komitet Nauk o Pracy i Polityce Społecznej	dodatkowe propozycje legislacyjne	<p>Projektowane przepisy mają charakter epizodyczny i interwencyjny, jednak w praktyce mogą prowadzić do zawieszenia mechanizmów oceny jakości naukowej nawet na 5–6 lat. Tak długi okres ochronny (do kolejnej ewaluacji) w odniesieniu do podmiotów, które utraciły kategorię naukową B+, może doprowadzić do faktycznej blokady instrumentów nadzoru i osłabienia zaufania do systemu kategorii naukowych.</p> <p>Może w miejsce jednolitego „zamrożenia” skutków ewaluacji należałoby wprowadzić okresową weryfikację jakości kształcenia i działalności badawczej – np. po 2 lub 3 latach od przyznania kategorii naukowej B? Takie rozwiązanie – w naszej opinii – mogłoby przyczynić się do realnego monitorowania zmian i motywowania jednostki do poprawy wyników oceny.</p>	<p>UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</p> <p>Projektowana ustawa ma charakter interwencyjny i czasowy. Jej celem jest złagodzenie wybranych skutków drugiej ewaluacji w celu zapewnienia możliwości wykonywania podstawowych zadań przez podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki (prowadzenie szkół doktorskich, nadawanie stopnia doktora). Ustawa nie przebudowuje natomiast ustawowego modelu ewaluacji ukształtowanego w art. 265 i następnych PSWiN ani nie zmienia zasad nadawania kategorii naukowych.</p> <p>Postulat wprowadzenia, wyłącznie dla podmiotów z kategorią naukową B, dodatkowej, okresowej weryfikacji jakości kształcenia i działalności badawczej po 2–3 latach od przyznania kategorii naukowej oznaczałoby w istocie stworzenie odrębnego trybu „międzyewaluacyjnego”, funkcjonującego obok ogólnego cyklu ewaluacyjnego. Takie rozwiązanie wymagałoby odrębnej systemowej decyzji co do kształtu przyszłej ewaluacji (w tym określenia trybu, kryteriów, udziału Komisji Ewaluacji Nauki, skutków prawnych itp.), a także istotnie zwiększałoby obciążenia zarówno po stronie jednostek, jak i organów odpowiedzialnych za ewaluację. Nie mieści się to w założeniach projektowanej ustawy, która ma charakter szczególnej, epizodycznej regulacji łagodzącej skutki drugiej ewaluacji w ściśle określonym przedziale czasu, do momentu przeprowadzenia trzeciej ewaluacji.</p>

				<p>Jednocześnie należy podkreślić, że proponowane w ustawie rozwiązanie nie prowadzi do „zawieszenia mechanizmów oceny”, ani do faktycznej blokady instrumentów nadzoru. System ewaluacji pozostaje niezmieniony, a kategorie naukowe będą ponownie weryfikowane w ramach trzeciej ewaluacji obejmującej wszystkie podmioty na jednolitych zasadach. Z tego względu uwaga, w części dotyczącej wprowadzenia dodatkowej, okresowej weryfikacji podmiotów z kategorią naukową B, nie może zostać uwzględniona.</p>
41		<p>Proponowane przepisy koncentrują się na uczelniach akademickich, pomijając instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk i instytuty badawcze, które również uczestniczą w procesach kształcenia doktorantów i posiadają uprawnienia doktorskie. Utrzymanie asymetrii w traktowaniu różnych typów jednostek może prowadzić do nieuzasadnionych nierówności, szczególnie w zakresie szkół doktorskich prowadzonych wspólnie przez uczelnie i instytuty. Stabilność i jakość systemu nauki wymagają równych, przejrzystych zasad oceny działalności naukowej; niezależnie od formy organizacyjnej podmiotu.</p>		<p>UWAGA WYJAŚNIONA</p> <p>Projektowana ustawa w art. 4 (obecnie art. 3) odnosi się do „podmiotu prowadzącego szkołę doktorską”. Zgodnie z art. 198 ust. 3 PSWiN szkołę doktorską jako zorganizowaną formę kształcenia w co najmniej 2 dyscyplinach może prowadzić uczelnia akademicka, instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk, instytut badawczy, międzynarodowy instytut naukowy utworzony na podstawie ustawy, działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, o ile spełniają warunki określone w PSWiN.</p> <p>Projektowana ustawa nie modyfikuje definicji podmiotu prowadzącego szkołę doktorską, nie rozszerza też katalogu podmiotów uprawnionych do jej prowadzenia. Regulacje zawarte w projektowanej ustawie ograniczają się wyłącznie do czasowego określenia sytuacji podmiotów już prowadzących szkoły doktorskie, w tym również do instytutów badawczych, które w wyniku drugiej ewaluacji, uzyskują kategorię naukową B. W związku z powyższym nie ma konieczności doprecyzowania przepisów projektowanej ustawy w zakresie wskazanym w uwadze.</p>
42		<p>Rozwiązanie przewidujące możliwość kontynuacji postępowań w jednostkach z kategorią naukową B do czasu trzeciej ewaluacji (czyli nawet do 2030 r.) należy ocenić jako zbyt szerokie; rozciągnięte w czasie.</p> <p>Istnieje potrzeba ochrony interesów doktorantów, jednak brak okresowych przeglądów jakości przewodów doktorskich i brak mechanizmów kontroli w tym zakresie może prowadzić do sytuacji, w których stopnie będą nadawane przez jednostki, które <i>de facto</i> nie spełniają już wymagań jakościowych.</p>		<p>UWAGA NIEUWZGLĘDNIONA</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że przepisy umożliwiają zakończenie postępowań wszczętych w momencie przyznania danej kategorii naukowej. W przypadku znakomitej większości postępowań w sprawie nadania stopnia doktora należy założyć, że nie będą one trwały przez kilka lat, ale raczej zostaną sfinalizowane w ciągu kilku miesięcy. Niemniej w przypadku postępowań, w których zapadła decyzja o odmowie nadania stopnia, osobie ubiegającej się o jego nadanie przysługuje odwołanie do RDN. RDN może uchylić</p>

			<p>Może warto rozważyć, czy w przypadku takich postępowań nie powinien zostać wprowadzony obowiązek okresowego potwierdzania warunków merytorycznych przez RDN lub właściwy organ ministra – np. po dwóch latach od momentu uzyskania kategorii naukowej B?</p>	<p>taką decyzję i przekazać ją do ponownego rozpatrzenia do organu, który ją wydał. Należy również pamiętać o ścieżce sądownoadministracyjnej, która może znacząco wydłużyć wszczęte postępowanie. W tym celu, aby zabezpieczyć maksymalnie interes osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora, zdecydowano o nieograniczeniu czasu, w którym postępowania mają zostać dokończone.</p>
43			<p>Projekt ustawy potwierdza, że obecny model ewaluacji – mimo kolejnych korekt – nie zapewnia m.in. równowagi między oceną efektywności a oceną jakości działalności naukowej.</p> <p>W naszej opinii minister powinien podjąć prace nad reformą metodologii oceny, zwłaszcza w zakresie różnicowania kryteriów między dziedzinami nauk społecznych, humanistycznych i przyrodniczo-technicznych, oceny wkładu instytucji naukowej w rozwój polityki publicznej i praktyki społecznej, większego uwzględnienia specyfiki jednostek Polskiej Akademii Nauk i instytucji badawczych.</p> <p>Wyrażamy obawy, czy przyjęcie projektu opiniowanej ustawy w obecnej formie nie doprowadzi do obniżenia wiarygodności systemu ewaluacji i standardów nauki w Polsce. Zamiast odraczania skutków oceny aż do kolejnej ewaluacji może warto rozważyć mechanizm weryfikacji pośredniej (np. po dwóch latach), który pozwoliłby zweryfikować, czy jednostki rzeczywiście podejmują działania naprawcze.</p>	<p style="text-align: center;">UWAGA WYJAŚNIONA</p> <p>Projektowana ustawa ma charakter interwencyjny i czasowy – jej celem jest złagodzenie wybranych, najdalej idących skutków drugiej ewaluacji w zakresie prowadzenia szkół doktorskich oraz uprawnień do nadawania stopnia doktora. Ustawa nie ingeruje w sam model ewaluacji ani w metodologię oceny, które pozostają ukształtowane w przepisach PSWiN.</p> <p>Projektodawca dostrzega potrzebę dalszych prac nad reformą modelu ewaluacji, w szczególności w kierunku lepszego zróżnicowania kryteriów między dziedzinami nauk oraz pełniejszego uwzględnienia specyfiki instytutów naukowych Polskiej Akademii Nauk i instytutów badawczych. Prace koncepcyjne w tym zakresie będą kontynuowane odrębnie od niniejszego projektu.</p> <p>Zgłoszony postulat wprowadzenia mechanizmu weryfikacji pośredniej (np. po dwóch latach) oznaczałby w istocie przebudowę obowiązującego modelu ewaluacji i ustanowienie nowego trybu ocen między pełnymi cyklami ewaluacyjnymi. Tego rodzaju rozwiązanie powinno być rozstrzygane w ramach prac nad nowym modelem ewaluacji, a nie w ustawie o charakterze doraźnym i ochronnym. Jednocześnie projektowana regulacja nie obniża standardów nauki w Polsce – przeciwnie, zapewnia podmiotom stabilne warunki do podejmowania działań naprawczych do czasu przeprowadzenia trzeciej ewaluacji, w ramach której jakość działalności naukowej wszystkich jednostek zostanie ponownie zweryfikowana na jednolitych zasadach.</p>

2. Projekt ustawy nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji ani uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.
3. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677 oraz z 2026 r. poz. 160).

**Zestawienie nieuwzględnionych uwag zgłoszonych do
projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z wynikami ewaluacji jakości działalności naukowej
za lata 2022-2025 w ramach opiniowania**

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
1	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Art. 4 ust. 3 odwołuje się do „zasad obowiązujących w roku akademickim, w którym została przyznana kategoria B”. Jest to odniesienie nieprecyzyjne, ponieważ rok akademicki obejmuje zarówno okres przed, jak i po wydaniu decyzji, a w przypadku odwołań termin ten może dodatkowo ulec przesunięciu. Stąd zasadne jest zastąpienie tego sformułowania brzmieniem: „...na zasadach obowiązujących w dniu przyznania kategorii B”.	Określenie zawarte w art. 4 ust. 3 (obecnie art. 3 ust. 4) projektowanej ustawy „w roku akademickim, w którym została przyznana kategoria B” ma charakter celowy i jest precyzyjne. Sformułowanie to uwzględnia fakt, że zgodnie z art. 269 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, z późn. zm.), zwanej dalej „PSWiN”, decyzje w sprawie przyznania kategorii naukowych w ramach ewaluacji jakości działalności naukowej za lata 2022–2025, zwanej dalej „drugą ewaluacją”, zostaną wydane do dnia 31 lipca 2026 r., a podmiot niezadowolony z przyznanej kategorii naukowej będzie mógł – na podstawie art. 269 ust. 4 PSWiN – w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Z uwagi na czas trwania postępowania odwoławczego dzień przyznania kategorii naukowej przypadnie w określonym momencie roku akademickiego. Użycie tego sformułowania zapewnia więc stabilność i jednolitość stosowania przepisu oraz eliminuje ryzyko rozbieżności wynikających z możliwych przesunięć czasowych w procedurze odwoławczej. W związku z tym nie zachodzi potrzeba zmiany projektowanego brzmienia art. 4 ust. 3 (obecnie art. 3 ust. 4).
2		W art. 4 ust. 4 projektu ustawy pojawia się wzmianka dotycząca innego podmiotu, który miałby przeprowadzać postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora. Przepis ten precyzuje, jak wskazywany byłby ten podmiot. Należy wskazać także brak mechanizmu rozliczeń finansowych pomiędzy podmiotami. Konieczne jest dodanie delegacji ustawowej do wydania rozporządzenia określającego tryb i terminy rozliczeń.	W przypadku utraty przez podmiot kategorii naukowej uprawniającej do nadawania stopnia doktora doktorant kształcący się w szkole doktorskiej prowadzonej przez ten podmiot nie będzie mógł ubiegać się o nadanie stopnia doktora w tym podmiocie. Wobec tego obowiązkiem podmiotu powinno być zapewnienie możliwości przeprowadzenia przez doktoranta postępowania w sprawie nadania stopnia doktora w innym podmiocie, posiadającym uprawnienia. Wybór tego podmiotu będzie jednak należał do doktoranta, który ukończył kształcenie. Mając na uwadze, że brak możliwości uzyskania stopnia doktora w podmiocie, w którym zostanie ukończone kształcenie, nie będzie konsekwencją działań doktoranta, będzie on mógł wybrać najbardziej odpowiadający mu podmiot, w którym przeprowadzi postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora. Podmiot, który utracił uprawnienia do nadawania stopnia doktora w danej dyscyplinie naukowej albo artystycznej, zwanej dalej „dyscypliną”, będzie natomiast zobligowany do poniesienia kosztów procedury awansowej osoby, która ukończyła kształcenie w prowadzonej przez niego szkole doktorskiej. Przepis nie zawiera innych wymagań warunkujących sfinansowanie przez podmiot postępowania awansowego. Wobec tego należy przyjąć, że obowiązek poniesienia kosztów ma

			<p>charakter bezwzględny – podmiot, który utracił uprawnienie do nadawania stopnia doktora, powinien pokryć wskazane przez nowy podmiot prowadzący postępowanie koszty we wskazanej wysokości. Podstawą rozliczenia między podmiotami w tym zakresie powinna być umowa cywilnoprawna.</p>
3		<p>Odnosząc się do proponowanych zmian, uprzejmie zwracamy uwagę na następujące kwestie. Projekt przewiduje interwencję doraźną w trzech aspektach tj.: tworzenia kierunków studiów, prowadzenia postępowań doktorskich oraz prowadzenia szkół doktorskich. Do tych propozycji należy odnieść się pozytywnie.</p> <p>W projekcie ustawy powinny się jednak znaleźć przepisy dotyczące możliwości przystępowania do konkursów w programach inicjatyw doskonałości;</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>W projekcie powinny znaleźć się przepisy dotyczące możliwości przystępowania do konkursów w programach inicjatyw doskonałości. Dopuszczone do konkursu w ramach programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”, zwanego dalej „programem IDUB” (art. 388 ust. 1 pkt 2 oraz art. 395 ust. 1 PSWiN) powinny być uczelnie, w których w drugiej ewaluacji nie więcej niż 10% dyscyplin otrzymało kategorię naukową B.</p> <p>Prowadzenie działalności w kilkudziesięciu dyscyplinach, w sytuacji otrzymania kategorii naukowej B przez mniej niż 10% z nich, zwłaszcza w sytuacji wątpliwości dotyczących procesu ewaluacji jakości działalności naukowej, zwanej dalej „ewaluacją”, nie świadczy o niskim poziomie naukowym całej uczelni. Program IDUB nie powinien promować mniejszych uczelni, w których utrzymanie wysokiej oceny wszystkich dyscyplin jest prostsze niż w największych uczelniach.</p> <p>Analizie winna zostać poddana interpretacja przepisów dotyczących ewentualnego kontynuowania uczestniczenia w programie IDUB przez obecnych beneficjentów – kontynuacja udziału w programie w przypadku spełnienia warunków z art. 394 ust. 2 PSWiN, nie powinna być blokowana przez otrzymanie nie więcej niż dwóch kategorii naukowych B. Przepisy dotyczące uczestnictwa w programie „Regionalna inicjatywa doskonałości”, zwanym dalej</p>	<p>Priorytetem programu IDUB jest wyłonienie i wsparcie uczelni, które będą dążyć do osiągnięcia statusu uczelni badawczej, a także będą w stanie skutecznie konkurować z najlepszymi ośrodkami akademickimi w Europie i na świecie. Konsekwencją ewentualnej zmiany przepisów ustawy dotyczących kryteriów przystąpienia do konkursu w ramach programu IDUB w sposób umożliwiający udział w tym konkursie uczelniom, którym w ramach ewaluacji przyznano kategorię naukową B w nie więcej niż 10% dyscyplin, byłby potencjalnie znaczny wzrost liczby podmiotów uprawnionych. Jest to równoznaczne ze złagodzeniem warunków przystąpienia do programu IDUB, co stoi w sprzeczności z jego celem. Podobnie sugerowana w postulatcie zmiana przepisów PSWiN w zakresie kontynuacji udziału w programie IDUB przez jego aktualnych beneficjentów oznaczałaby obniżenie standardów tego programu.</p> <p>Należy również zwrócić uwagę na systemową komplementarność ustawowych inicjatyw doskonałości – programu IDUB i programu RID oraz przedsięwzięcia „Dydaktyczna inicjatywa doskonałości”. Uczelnie akademickie, które nie spełniają restrykcyjnych kryteriów przystąpienia do konkursu w programie IDUB, mają możliwość uczestnictwa w konkursie w ramach programu RID. Program ten jest adresowany do wyróżniających się w swoich regionach uczelni akademickich, które nie spełniają ustawowych kryteriów przystąpienia do konkursu w ramach programu IDUB, ale pełnią ważną rolę jako lokalne „wyspy doskonałości” w określonych dyscyplinach istotnych dla rozwoju regionu. Rozszerzenie w tak znaczący sposób, to jest o możliwość posiadania kategorii naukowej B, kryteriów umożliwiających aplikowanie w konkursie w ramach programu IDUB skutkowałoby zdecydowanym zmniejszeniem puli uczelni uprawnionych do aplikowania w konkursie w ramach programu RID.</p>

		„programem RID” (art. 397 PSWiN), wydają się nie wymagać szczególnych rozwiązań.	
4		Projekt umożliwia tworzenie studiów przez podmioty prowadzące działalność naukową w dyscyplinach ocenionych w drugiej ewaluacji na B. Analogicznie należałoby potraktować możliwości potwierdzania efektów uczenia się (art. 71 ust 1 PSWiN). Nie ma istotnego uzasadnienia, by różnicować możliwość otwierania nowych kierunków studiów i potwierdzania efektów uczenia się.	Z uwagi na negatywne opinie instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki (Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, Polska Komisja Akredytacyjna) wobec proponowanego w art. 2 projektowanej ustawy rozwiązania, odnoszące się przede wszystkim do możliwego obniżenia jakości prowadzonego kształcenia, oraz zakres zgłoszonych uwag związanych z tym rozwiązaniem – odstępuje się od regulacji w art. 2. Z tych samych względów nie jest zasadne łągodzenie skutków drugiej ewaluacji w zakresie możliwości potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów, osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określony kierunek. Ponadto należy zauważyć, że w PSWiN przesłanki uprawniające do stosowania instytucji potwierdzania efektów uczenia się przy przyjmowaniu na studia są określone nie tylko w odniesieniu do posiadania przez uczelnię kategorii naukowej A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny albo dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowany jest ten kierunek, ale również dotyczą tych uczelni, które posiadają pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach – niezależnie od tego, czy i jakie kategorie naukowe posiadają.
5		Podobnie potraktowana powinna zostać możliwość nostryfikowania i potwierdzania ukończenia studiów przez cudzoziemców (art. 327 ust. 4 PSWiN). Nie ma merytorycznego uzasadnienia, by różnicować możliwość otwierania nowych kierunków studiów i nostryfikowania i potwierdzania ukończenia studiów przez cudzoziemców.	Z uwagi na negatywne opinie instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki wobec proponowanego w art. 2 projektowanej ustawy rozwiązania, odnoszące się przede wszystkim do możliwego obniżenia jakości prowadzonego kształcenia, oraz zakres zgłoszonych uwag związanych z tym rozwiązaniem – odstępuje się od regulacji w art. 2. Z tych samych względów nie jest zasadne łągodzenie skutków drugiej ewaluacji w zakresie możliwości nostryfikowania i potwierdzania ukończenia studiów przez cudzoziemców.
6	Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego	Rada uważa za zasadne rozważenie, czy analogiczne do zaproponowanych w projekcie dla tworzenia kierunków studiów rozwiązań nie powinny objąć potwierdzania efektów uczenia się, ponieważ ograniczenia wynikające z obniżenia kategorii naukowej mogą mieć w tych dziedzinach równie dotkliwe skutki.	Z uwagi na negatywne opinie instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki wobec proponowanego w art. 2 projektowanej ustawy rozwiązania, odnoszące się przede wszystkim do możliwego obniżenia jakości prowadzonego kształcenia, oraz zakres zgłoszonych uwag związanych z tym rozwiązaniem – odstępuje się od regulacji w art. 2. Z tych samych względów nie jest zasadne łągodzenie skutków drugiej ewaluacji w zakresie możliwości potwierdzania efektów uczenia się, uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów, osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określony kierunek. Ponadto należy zauważyć, że w PSWiN przesłanki uprawniające do stosowania instytucji potwierdzania efektów uczenia się przy przyjmowaniu na studia są określone nie tylko w odniesieniu do posiadania przez uczelnię kategorii naukowej A+, A albo B+ w zakresie dyscypliny albo dyscypliny wiodącej, do której przyporządkowany jest ten kierunek, ale również dotyczą tych uczelni, które posiadają pozytywną ocenę jakości kształcenia na tych studiach – niezależnie od tego, czy i jakie kategorie naukowe posiadają.

7		<p>Istotnym uzupełnieniem projektu powinny być przepisy odnoszące się do federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, zwanych dalej „federacjami”. Obowiązujący obecnie warunek likwidacji federacji w przypadku uzyskania w jakiegokolwiek dyscyplinie kategorii naukowej niższej niż B+ wydaje się zbyt surowy. Zasadne byłoby umożliwienie dalszego funkcjonowania federacji do czasu kolejnej ewaluacji, o ile w drugiej ewaluacji nie więcej niż dwie dyscypliny uzyskały kategorię naukową B. Takie rozwiązanie pozwoliłoby uniknąć destabilizacji struktur, które powstały w wyniku strategicznych decyzji konsolidacyjnych.</p>	<p>Zgodnie z art. 174 PSWiN minister likwiduje federację w przypadku niezyskania przez nią kategorii naukowej A+, A albo B+ w co najmniej 1 dyscyplinie. Oznacza to, że w razie niezyskania jednej z wymienionych kategorii naukowych w co najmniej 1 dyscyplinie, minister wydaje decyzję o likwidacji federacji. Celem tego przepisu jest zapobieganie nadmiernemu obniżeniu poziomu naukowego federacji. Jest on ponadto spójny z art. 14 ust. 1 PSWiN – biorąc pod uwagę, że federację mogą utworzyć uczelnie akademickie, a więc te, które zgodnie z definicją zawartą w art. 14 ust. 1 muszą prowadzić działalność naukową i posiadać kategorię naukową A+, A albo B+ w co najmniej 1 dyscyplinie, a także uwzględniając podstawowe cele istnienia federacji (w tym wspólne prowadzenie działalności naukowej), propozycja wprowadzenia przepisu łagodzącego skutki otrzymania kategorii naukowej B przez federację, umożliwiającego dalsze funkcjonowanie federacji do czasu kolejnej ewaluacji, o ile w drugiej ewaluacji nie więcej niż dwie dyscypliny uzyskały kategorię naukową B, nie może być uznana za zasadną. Propozycja w zaproponowanym brzmieniu zmierza do ograniczenia rozwoju działalności naukowej federacji, którą mogą utworzyć uczelnie posiadające co najmniej kategorię B+ w co najmniej 1 dyscyplinie.</p>
8		<p>Projekt wymaga doprecyzowania w zakresie uczestnictwa uczelni w programie IDUB. Uczelnie, w których w drugiej ewaluacji nie więcej niż dwie dyscypliny otrzymały kategorię naukową B, powinny zachować prawo uczestnictwa w konkursach IDUB. Równocześnie należy zadbać (konieczna jest analiza i interpretacja odpowiednich przepisów) o to, by ewentualne obniżenie kategorii naukowej nie powodowało automatycznego wykluczenia z programu IDUB uczelni, które w dalszym ciągu spełniają inne kryteria doskonałości.</p>	<p>Jak wskazano w stanowisku do uwagi nr 3, sugerowana w postulacie zmiana przepisów PSWiN w zakresie kontynuacji udziału w programie IDUB przez jego aktualnych beneficjentów oznaczałaby obniżenie standardów dotyczących wymagań, których spełnianie umożliwia udział w tym programie, co stoi w sprzeczności z celem jego ustanowienia.</p>